

TARTU ÜLIKOOL
VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA
Kultuurhariduse osakond
Kunstide- ja tehnoloogia õpetaja õppekava

Marit Kurm

Kohverteater - mitmekülgne metoodiline õppevahend I kooliastme õpilastele ja õpetajatele erinevate õppemeetodite, lõimingu ja draamaõppe läbiviimiseks

Magistritöö

Juhendajad: Marvi Remmik PhD

Mart Soobik PhD

Viljandi 2020

Resümee

Õpetajatöös on oluline osa metoodilistel õppevahenditel, mis täiustab ja teeb kvaliteetsemaks õpetaja töö ning pakub õpilastele meeldivat ning meeldejäädavat õpet.

Käesolevas magistritöös, valmistati metoodiline õppevahend Kohverteater, kuna metoodilisi õppevahendeid ei ole kunagi piisavalt või ei ole nad kättesaadavad. Kohverteatrit uurisid ja katsetasid esimese kooliastme õpetajad ehk eksperdid ning andsid omapoolsed hinnangud. Magistritöö eesmärgiks oli välja selgitada metoodilise õppevahendi Kohverteatri kasulikkus ja vajalikkus esimeses kooliastmes.

Uurimuse läbiviimiseks valiti kvalitatiivne uurimismeetod ning poolstruktureeritud intervjuu. Kõik intervjuud salvestati, analüüsiti ning tehti vastavad järeldused.

Uurimuses selgus, et käesolev metoodiline õppevahend sobib kasutamiseks koolides ning seda on võimalik kasutada erinevates meetodites, lõimingutes kui ka draamaõppes. Peale selle tegid eksperdid ettepaneku- vastavat metoodilist õppevahendit võiks hakata tootma, sel eesmärgil, et koolidel oleks võimalik see endale soetada.

Abstract

Methodological teaching tools play an important role in teacher work, which improves and enhances the teacher's work and provides students with pleasant and memorable learning.

In this master's thesis, the methodological teaching tool Kohverteater was prepared, because methodological teaching aids are never enough or they are not available. The suitcase theater was studied and tested by first-grade teachers, ie experts, and gave their own assessments. The aim of the master's thesis was to find out the usefulness and necessity of the methodological study tool Suit Theater in the first school level.

A qualitative research method and a semi-structured interview were chosen for the study. All interviews were recorded, analyzed and appropriate conclusions were drawn.

The study found that this methodological tool is suitable for use in schools and can be used in various methods, integrations and drama studies. In addition, the experts suggested that the corresponding methodological teaching aid could be produced in order to enable schools to acquire it.

Sisukord

Resümee.....	2
Sisukord.....	3
Sissejuhatus.....	4
1. Õppemeetodid, lõiming ja draamaõpetus.....	5
1.1 Õppemeetodid.....	5
1.2 Lõiming.....	7
1.3 Draamaõpetus.....	12
2. Metoodilise õppevahendi kirjeldus ja valmimisprotsess.....	14
3. Uurimus metoodika.....	18
3.1 Uurimismeetodi valik ja põhjendus.....	18
3.2 Valimi kirjeldus.....	19
3.3 Andmekogumismeetod.....	19
3.4 Andmete analüüsimeetod.....	20
4. Tulemused.....	21
Kokkuvõte.....	29
Autorluse kinnitus.....	31
Kasutatud kirjandus.....	32
Lisa nr. 1 Intervjuu küsimused.....	34
Lisa nr. 2 Näidis tunnikonspekt.....	35
Tabel nr. 1 Materjalid, mille abil Kohverteater meisterdati.....	37
Tabel nr. 2 Kohverteatri detailide nimekirjad.....	43
Joonised: Kohverteatri vaated nr. 1 – 10.....	46
Fotod: Kohverteatri vaated nr. 1 – 10.....	51

Sissejuhatus

Õpetaja töö on igas mõttes huvitav, olles ise töötanud üle kümne aasta lasteaias õpetajana, olen kogenud kui vastutusrikas on jagada õpet väikestele inimestele. Eriti oluliseks pean õpetaja töös, et õppimine oleks lapsele huvitav ja meelde jääv. Selleni jõudmiseks, loovad õpetajad erinevaid metoodilisi vahendeid rikastamaks õppetööd. Tehes sellega õpetamist nii endale, õpilastele ja ka teistele õpetajatele lihtsamaks ning huvitavamaks.

Käesoleva magistr töö uurimise probleem seisneb selles, et metoodilisi õppevahendeid ei ole alati piisavalt, eriti neid mis sobiks erinevatesse ainetundidesse. Lasteaiatöö kogemusest saadud mõttest kasvas välja magistr töö esimene eesmärk: luua metoodiline vahend, mida saaksid õppetöös kasutada õpetajad, eelkooliealised lapsed, esimese kooliastme õpilased, teistest eristuvad õppijad.

Magistr töös püüab autor selgitada välja millised on uue loodava metoodilise vahendi kasutamise ja sellega ümberkäimise viisid, erinevate õppeainete lõimimise ning draamaõppe tegemise võimalused.

Esimese eesmärgi saavutamiseks kasutatakse töös erinevaid puidu-, tekstiili- ja õmblemise tehnoloogiaga seotud võtteid ja vahendeid.

Magistr töö teiseks eesmärgiks oli selgitada metoodilise õppevahendi - *Kohverteatri* kasulikkust ja vajalikkust õppetöös esimese kooliastmes. Selleks kasutatakse kvalitatiivset uurimisviisi, kus rakendatakse poolstruktureeritud intervjuud õpetajate ehk ekspertidega.

Magistr töö uurimisküsimused on kas *Kohverteater* on sobilik metoodiline õppevahend kuni esimesele kooliastmele ning kuidas ja kas saab *Kohverteatrit* rakendada erineva õppemeetodina, lõimingu ja draamaõppega seoses.

Märksõnad: õppemeetodid, lõiming, draamaõpe, metoodiline vahend *Kohverteater*.

1. Õppemeetodid, lõiming ja draamaõpetus

Käesoleva magistritöö raames valmis metoodiline õppevahend *Kohverteater*, mille eesmärk on õpetajate, eelkoolialiste laste, esimese kooliastme õpilaste ja teistest eristuvate õpilaste igapäevaellu tuua põnevust, uusi teadmisi ning õppevahendit oleks lihtne ja käepärane käsitleda. Peale selle saab *Kohverteatrit* kasutada erinevates õppemeetodites, lõimingutes kui ka draamaõppes. Käesolevas peatükis tutvustatakse olulisi teemasid nagu õppemeetodid, lõiming ja draamaõpe, mis sobivad *Kohverteatri* rakendamiseks.

1.1 Õppemeetodid

Kaasajal rakendatakse väga palju erinevaid ja huvitavaid õppemeetodeid, mis õppimist ja õpetamist oluliselt efektiivsemaks teevad. Need on aktiivsed ja huvi tekitavad võtted, mida esimeses kooliastmes peetakse väga tänuväärseteks. Kuna mitmekesisel õppetegevusel on palju võimalusi, on *Kohverteatrit* võimalik kaasata mitmel erineval moel.

Õppemeetodeid on erinevaid nagu näiteks: loeng, jutustus, seletus, ajurünnak ehk mõiste- ja ideekaardid, diskussioon, rühmatöö, probleemõpe, iseseisv- või individuaalne töö, erinevad mängud: loov-, õppe-, situatsiooni-, lavastus-, rollimäng, draamaõpe, avastusõpe/õuesõpe, projektõppemeetodid ning neid on veel palju. Õpetaja teab ja tunneb erinevaid meetodeid ning oskab neid vastavalt vajadusele rakendada. Ehk mida suurem ja mitmekesisem on õpetaja poolne metoodiline varamu, seda paremad võimalused on tal õppeprotsessi hallata (Märja, jt 2003 lk. 166).

Üldiselt jaotatakse õppemeetodeid õpetajakeskseks, kooperatiivseks ja iseseisva töö meetoditeks. Õpetajakesksed õppemeetodite all peetakse aktiivseks osapooleks õpetajat, kes kavandab ning juhib õppeprotsessi nii nagu tema seda näeb. Põhiliseks võtteks õpetajakeskse õppemeetodi juures on loeng, jutustus ja seletus. Kooperatiivsed õppemeetodid tuginevad koostööle. Selle all mõeldakse, et koostööd teevad õpetaja ja õpilased ning ka õpilased omavahel. Siin on peamisteks meetoditeks vestlus, küsitlemine, ajurünnak, diskussioon ja rühmatöö. Iseseisva töö meetodi eesmärgiks on iseseisva õppimise oskuse kujundamine ehk erinevate ülesannete andmine õppijale. Põhiliselt kasutatakse iseseisva töö rakendamist koolitunnis, kodutööde ja pikemaajaliste klassivälise töödena (Krull. 2018 lk. 354-366).

Selles osas mainiti erinevaid õppemeetodeid, mida saab õpetaja oma töös rakendada ning mis oleks talle ja õpilastele sobivaim. Loodud metoodiline vahend *Kohverteater* on üks võimalus,

mida õpetaja koos õpilastega saab kasutada erinevates ainetundides ja see võib hästi sobida nii rühmatöö, iseseisva või individuaalse töö ning erinevate mängude või probleemõppe juures.

Õppemeetodite edukat kasutamist mõjutavad nii õpetaja kui õpilaste panus. Ükskõik milline meetod valitakse, peaks õpetaja tähelepanu pöörama sellele, kuidas ta õpilasi kaasab. Arvestama peab, et õppemeetodite mitmekesisus ei ole eesmärk omaette ning see ei ole ka õpilaste lõbustamiseks vaid uute ja teadaolevate teadmiste kinnistamiseks (Hyppönen, O., Linden, S. 2009 lk. 34).

Iga õpetaja peab ära tundma millised õppemeetodid tema klassis õpilastele sobivad. Vastavalt sellele saab neid rakendada ning alati juurde mõelda uusi meetodeid, mis õppimise huvitavamaks muudavad. Õppetööd ei rikasta vaid erinevad meetodid, vaid ka teiste ainete omavahel sidumine ehk lõiming.

1.2 Lõiming

Nagu iga õpetaja püüab oma ainetundi muuta huvitavaks ja õpilastele meeldivaks, selleks kasutavad nad õpetamisel erinevaid õppemeetodeid ja ainetevahelist lõimingut. Lõimingu vorme on mitmeid erinevaid ja nende teadvustamine annab õpetajatele paremad võimalused õppetegevuse tulemuslikumaks korraldamiseks ja planeerimiseks.

Tänapäeva hariduses on lõiming üks teemadest, millele on hakatud aina rohkem tähelepanu pöörama. Riiklikus õppekavas on lõiming mõistena esmakordselt, varem oli selle sünonüüm integratsioon ning seda kasutati pikka aega. Õppeprotsessis saab moodustada terviku, mis sisaldab erinevaid õppeaineid, teemasid ja üldpädevusi. Põhikooli riiklikus õppekavas (2011) §5 on välja toodud erinevaid lõimimise viise.

Lõimingu kasuteguriteks on:

- Paindlikkus - ehk õpetajal on võimalus planeerida õppetööd vastavalt õpilaste arengutasemele.
- Teadmised ja kogemused - aitab õpilastel luua seoseid erinevate ainete vahel ning samas saades uusi teadmisi ja kogemusi.
- Terviklikkus - õpilased näevad seoseid erinevate ainevaldkondade vahel.
- Elulisus - õpilane saab teadmisi reaalsest elust ehk õpivad kodus ja kogukonnas.
- Mõtlemise sobitumine - õpilased õpivad informatsiooni töötlemata. (Principles, 2007)

Lõiming pedagoogilise üldpõhimõttena on eri mõjude kooskõlastamine ja võimalikult suur ühendamine kasvatusesmärkide parema saavutamise huvides. Didaktikas on lõiming eri õppeainete sisuline ja meetodiline seostamine, mis tõhustab nende mõju õpilase isiksuse arengule (Kikkull, 2016).

Lõimingu pooldajad on seisukohal, et:

- teadmised ei ole enam staatilised ja täies mahus hõlmatavad, vaid kasvavad laialdaselt ja muutuvad kiiresti;
- tehnoloogia muudab juurdepääsu informatsioonile, välistades lukustatud, kindla järjestusega, ettemääratud sammud õppeprotsessis;
- reaalses maailmas ei omandata teadmisi tükkihaaval, vaid integratiivsel moel;
- inivididid peavad oskama õppida ja mõelda, mitte olema faktimahutid;

- tõeline õppimine toimub tähendusliku ja eesmärgipärase tegevuse kaudu;
- kõige tähenduslikumad tegevused on otseselt seotud õpilaste huvid ja vajadustega;
- sisu on vahend, mitte eesmärk;
- et kindlustada edukat õppimist, peavad õpilased ja õpetajad õppeprotsessis koostööd tegema (Kuusk, 2010 lk. 9-10).

Kikkull (2016) on välja toonud, et lõimingut jagatakse mitmele tasandile: õppekava tasand, ainekava tasand, õpilase õpitasand. Lõimitud õppekava on hariduslik lähenemine, mis valmistab õpilasi ette elukestvaks õppeks ehk seosed igapäevaeluga. Õppekavva lõimitakse reaalelu, mis aitab kaasa õppeprotsessile ning parandab mõtlemisoskust ja toetab õpetajaid õpetama lühikese aja jooksul ja suhteliselt efektiivselt. Samal seisukohal on ka Kuusk (2010) kes leiab, et õppekaval oleks õppijate jaoks rohkem tähendust, peavad nad nägema seoseid selle vahel, mida nad õpivad koolis, ning mõistma, missuguseid teadmisi ja oskusi nad kasutavad elulistes situatsioonides.

Samale järeldusele on tulnud ka Aaltonen (2003), kes täheldas, et lõiming ei tähenda mitte ainult koolis õpitud teooria ja praktika omandamist vaid erinevate ainete teoreetiliste teadmiste omavahelist ühendamist. Ehk kõik toimub ühel aja ning õppija saab seda kõike kogeda.

Kuna tänapäeval peetakse oluliseks omandada teadmisi selleks, et neid reaalelus kasutada siis muutub koolihariduses oluliseks see kuidas toetada õpitu seostamist nii ühes õppeaines, ainevaldkondades kui ka erinevate õppeainete ja ainevaldkondade vahel. Lõiming pakub veel mitmeid akadeemilisi eeliseid:

- 1) soodustab juba ühes õppeaines õpitud teadmiste ja oskuste pidevat süvendamist;
- 2) annab õpilastele rikkama akadeemilise kogemuse;
- 3) tõhustab õppimisaja kasutamist (Kikkull, 2016 lk. 21-23).

Oluliseks peetakse lõimimise juures seda, et õppija maailmapilt oleks terviklik, info kasulik ning samaaegselt kasutatakse ka praktiliste kogemuste omandamist (Aaltonen, 2003 lk. 54).

Õppijal peab loominguilisest õppeprotsessist jääma positiivne mõju ehk need õpilased, kes on lõimitud tundides osalenud, siis nende tulemused eksamil ja testidel saavad olema märksa paremad. Kuna need õpilased omandavad teadmisi teadlikult, ehk õpivad iseendale (Costley, 2015 lk. 5).

Sellest lähtuvalt võib öelda, et need õpilased, kes suures osas kasutavad pähe õppimist, nemad ei õpi enda vaid kooli jaoks. Seetõttu puudub neil õpilastel oskus oma teadmisi rakendada. Koolis õpitava soetamine reaalse eluga muudab õppimise tähenduslikumaks ja tulemuslikumaks. Õpilased õpivad paremini, kui nad tajuvad seoseid oma huvide ja õpitava vahel. Oluline on ka jagada erinevaid kogemusi, millega õpilased on kokku puutunud koolis ja väljaspool kooli (Kuusk, 2010 lk. 18).

Kuna õppimine iseendale on lõimingu üheks eesmärgiks, siis saab seda nimetada ka sisemiseks lõiminguks.

Teatavasti jaguneb lõiming sisemiseks ja väliseks, see tähendab, et sisemine lõiming toimub õppijas endas. Teisisõnu, õppija saab uut informatsiooni seostada juba olemasolevate teadmiste ja kogemustega. Välise lõimingu alla kuulub õppekava, ehk kuidas lõimida omavahel kokku erinevaid õppekava osi ja õppematerjale. Välise lõiminguga saab luua seoseid ainesiseselt ja õppeainete vahel. Välise lõimingu eesmärgiks on toetada sisemist lõimingu. Kuna sisemine lõiming toimub õppijas endas, siis sellest lähtuvalt ei ole tulemused lõplikult kontrollitavad. Seega, kuidas saaks seda vastavalt riikliku õppekava lõimingu abil parimal moel toetada (Kuusk, 2010 lk. 19-20).

G. Principles & K. L. Skills (2007) on välja toonud, et kõige parem viis õppekava toetamiseks oleks kui õpetajad kasutavad oma professionaalseid oskusi ning lõimivad erinevaid õppeaineid omavahel. Kasutades selleks näiteks erinevaid meetoodilisi vahendeid, et rikastada õppeprotsessi.

Kui sisemist lõimingu toetatakse välise lõimingu kaudu ning selleks on olemas erinevad viisid, siis omakorda jagunevad kahte suurde rühma: vertikaalne ja horisontaalne lõiming.

Vertikaalne lõiming toimub õpiaja jooksul, klasse ja kooliastmeid läbivalt. See tähendab, et üks teema kasvab välja teisest edasi, kuni tulemini, mis saavutatakse sammuke edasi. Uusi teadmisi omandatakse „tuttava kaudu tundmatu juurde ja konkreetselt abstraktsele“ (Kuusk, 2010 lk. 20-21).

Martin Ehala on öelnud, et vertikaalne lõiming võib oma olemuselt olla kas lineaarne või spiraalikujuline. Lineaarne lõiming on selline aine mis jaotatakse erinevate kursuste vahel ning järgneb teineteisele. Samas spiraallõimingu puhul käsitletakse ainet igal aastal, ning võimalikult laialt. Ka muutub aine sisu ja maht aastatega järjest keerulisemaks ja teemasid käsitletakse süvendatult. See tähendab, et teemasid õpitakse korduvalt, ning teemakäsitus

muutub keerulisemaks, aga samas õpilane omandab vastavad teadmised ja oskused (Ehala 2010 lk. 79).

Vertikaalse lõimingu juurde kuulub ka horisontaalne lõiming, mis tähendab seose loomist erinevate õppeainete vahel. Õppeainete omavaheline seostamine aitab teema kohta luua mitmekülgse ja tervikliku pildi. Ehala on välja toonud põhimõtte, et lõimingut ei ole mõistlik teha, kui sellest ei sünni kvaliteeti. Selline teguviis oleks ressursside raiskamine ja hägustuks ka ainete sisemine loogika, ehk aineid ei ole mõtet omavahel sunniviisiliselt lõimima hakata. Lõiming ei ole eraldi eesmärk, pigem on oluline toetada tervikliku maailmapildi loomist ja ka sisemist lõimingut (Kuusk 2010 lk. 30 – 32).

Et lõiming veelgi arusaadavam oleks, siis luuakse ainetevahelised seosed, mis kujutavad erinevate õppeainete elementide vahel. Sellist ainetevahelist seost kasutatakse ühes õppeaines, et saaks aidata materjalide õpetamises ja kinnistamises. Uute ainete omandamisel luuakse seoseid. Seda eriti siis kui on vaja saada eelteadmisi teistes ainetes. Nii on võimalik õpitut kinnistada, süvendada varem omandatud teadmiste ja oskuste põhjal (Kuusk 2010 lk. 30).

Ainetevahelisele seosele annab omapoolse panuse metoodilise vahendi kasutamine, kus saab varem õpitud ja uusi teadmisi omavahel seostada ning samas kinnistada. Näiteks emakeele tunnis saab õpilane erinevat liiki tekstide kaudu oma maailmapilti laiendada ning teiste erinevate ainetega seostuvaid teadmisi luua. Näiteks lavastatakse näitemäng „Uhti, uhti uhkesti“ kus peale laululugu saab näiteks sisse tuua geograafiaga seotud teavet, mis puudutab Emajõe (pikkus, laius, sügavus, kust saab alguse ja kuhu suubub jne).

Siinkohal on väga oluliseks osaks õppetöös ajaline kooskõla ja õpetajate vaheline koostöö, kus käsitletakse sama mõistet või teemat üheaegselt kahe erineva õppeaine perspektiivis.

Ajalisel kooskõlal on omad kitsaskohad, peab jälgima õpetajate töökava, mis üldjuhul on erinevad. Ka peetakse probleemiks klassis õppivate õpilaste erinevat edasijõudmise taset, sest kõikide teadmised teemadesse ei ole samad. Ajalise kooskõla eesmärgiks on viia õppimine ja vastastikused seosed maksimumini ja seda suhteliselt lühikese ajaga (Kuusk lk. 33).

Kõige lihtsam on klassiõpetajal ajalisi teemasid kooskõlastada, kuna tema teab millise ainega parasjagu teema haakub ning mis järjekorras neid käsitleda. Ajalise kooskõla kasuteguriks on see, et õpilaste oskused ja teadmised muutuvad paremaks (Kuuks lk. 34).

Kasulik on õppeaineid omavahel kombineerida nagu luuakse ajaline kooskõla. See tähendab, et kahe või enam õppeaine vahel ja sees püütakse luua seoseid ehk tervik, mis haaraks kogu teadmiste valdkonda (Kuusk 2010 lk. 36).

Õppeainetesse on võimalik kombineerida ka erinevaid metoodilisi vahendeid, mis hõlbustavad õppeprotsessi. Eriti kasulik on nende vahendite kasutusviis siis kui õppeaineid käsitletakse kindlate teemade kaudu nagu on seda teemakeskne lõiming.

Teatavasti kasutatakse teemakeskset lõimingut Põhikooli riikliku õppekava üldosas lõimingupõhimõtete järgi. Nii saavutatakse õppeainete ja läbivate teemade lõimumine. Näiteks kasutatakse selleks õppeülesandeid õppeaine või ainevaldkonna piires tehtavaid õpilasuuringusi, loovtöid või projekte, mis nõuavad õpilastelt oskust, kasutada erinevatest õppeainetest mitmesuguseid teadmisi ja oskusi, ning neid omavahel lõimida (Kuusk 2010 lk. 41).

Õppeainete omavaheline lõiming on õppetöös oluline, kuna see rikastab ja teeb tunnid huvitavamaks. Õpilastele on igati oluline, et tund on huvipakkuv ning see oleks ka meelde jääv ja hariv. Kuna esimeses kooliastmes peetakse veel palju lugu mängimisest ja mängulisusest, siis üheks võimaluseks õppetööd rikastada on teha seda läbi draamaõppe. Järgnevas alapeatükis kajastatakse draamaõppe võimalusi.

1.3 Draamaõpetus

Eelnevates peatükkides kajastati erinevate õppemeetodite ja lõimingute kasutamise võimalust ainetundides, ning sel eesmärgil, et õpetajatel, õpilastel oleks õppeprotsess igati põnevam ja meelde jääv. Õppeaineid saab nii sisuliselt kui ka meetoodiliselt seostada tõhusamalt ning see aitab õpilastel õpitus näha terviklikkust. Palju aitab kaasa draamaõpetus, mis ei ole Eesti koolides tundmatu. Draamaõpetust kasutatakse eelkõige eri ainete õppeprotsessi mitmekesistamiseks ja hõlbustamiseks (Hein 2014 lk. 41).

Tänu draamaõppele saab õpilasel arendada järgmisi oskusi:

- füüsilised ja emotsionaalsed võimed;
- eneseväljendusoskus;
- füüsiline lödvestumisoskus;
- näitlejameisterlikkus;
- oskus mõista ja arendada igapäevast käitumist;
- eneseteadvus;
- loovus;
- analüüsioskus;
- fantaasia;
- koostöövõime;
- oskus lahendada probleeme (Oomer).

Käesoleva töö meetoodilise vahendi, *Kohverteatri*, kasutamise võimalused on erinevad, üheks variandiks on dramatiseeringud. Läbi lavastuste on õpilasel võimalus ette kujutada erinevaid situatsioone ja olukordi, mida ta saab väljendada läbi kehalise liikumise ning eneseväljendamise ehk kõne kaudu (Vassiljev 2007).

Kuna igapäeva elus on õpilastele õppimine küllaltki pingeline ja osadele ka raskesti mõistetav, siis läbi draamaõppe saavad nad end väljendada vastavalt oma teadmistele ja oskustele. Draamaõppe ülesandeks on luua omavahelisi häid suhteid, ehk koostöö paarides, gruppides ning õpitakse analüüsima probleeme ja lahendama situatsioone (Vassiljev 2007).

Katrin Nielsen (2010) on välja toonud draamaõpetuse õppe eesmärgid ning õpiväljundid, nagu draamaoskused ehk mitmekülgne hääl, kõne, žestide ja keha kasutamine erinevates rollides ning situatsioonides. Näiteks, kui klassis moodustatakse loosi teel grupid ning nende ülesandeks on välja mõelda teatud teemal etüüdid, kus kõigil osalejatel on oma roll ja sõnaline

etteaste. Siis nad saavad sellisel juhul kasutada *Kohverteatrit* ehk selle sirmi. Sirmi peal, ees, taga on õpilastel võimalik teha etteaste, kus õpilane kasutab selleks abivahendeid nagu käpiknukud (olemasolu korral). Sel viisil saavad õpilased kasutada oma häält, kõne, žeste ja keha erinevates rollides ja situatsioonides.

Ka rõhutab Nielsen (2010), et sotsiaalsed oskused on need mis arenevad draamaõppes. Ehk õpilane oskab paremini ennast sõnaliselt ja füüsiliselt väljendada. Ta on hea kohaneja, koostöö ja koostegutsemine on sujuvam ja loovam ning leiab õiged käitumisviisid probleemolukordades. Siinkohal tuleb samamoodi kasuks koostöö meeskonnana, kus täidetakse ühine ülesanne. See ülesanne oleks koostada oma lugu, kuhu lõimitakse vähemalt kolm erinevat õppeainet. (Näitena on Lisa.2 välja toodud tunnikonspekt õpetajatele, mis annab aimduse kuidas *Kohverteatri* abil saab erinevaid ainetunde omavahel lõimida). Nii saavad õpilased oma sotsiaalseid oskusi proovile panna ja arendada.

Ka on välja toodud võimalikud õppimisalad ehk teemad, mida käsitletakse igapäevases elus ja õppetöös koolis, näiteks nagu kirjandusteoste tõlgendamine, ajaloo faktide kinnistamine jne. Siin näeb vägagi suurt sarnasust koolis õppetöös kasutatavale lõimingule. Lõiming ja draamaõpetus on omavahel paljuski seotud, pigem nad toetavad ja täiustavad üksteist.

Õpetajal on võimalus draamaõpet koolis kasutada kui kujutluslikku konteksti, millest kõigil on võimalus õppida. Draamaõpet saab pedagoogikas vabalt käsitleda kui intensiivset, kogemuslikku, elamuslikku, mängulist ja tegevuslikku õppemeetodit (Nielsen 2010 lk. 14).

Käesoleva peatüki kokkuvõtteks võib öelda, et kõik on omavahel seotud, ehk õppemeetodid, erinevas vormis lõiming ja draamaõpe annavad kokku ideaalse terviku, mida saab õpetaja õppetöös kasutada ja muuta tunnid õpilastele elamusrikkaks ning õpetlikuks.

2. Metoodilise õppevahendi kirjeldus ja valmimisprotsess

Käesolevat metoodilist vahendit - *Kohverteatrit*, hakkas töö autor väljamõtlemata ja visandama 2019. aasta kevadel, kui oli aeg hakata mõtlema magistritöö teemale. Autori põhimõtteks oli, et uus õppevahend oleks praktilise väärtusega ning pakuks huvi nii õpilastele kui õpetajatele.

Magistritöö sissejuhatavas osas sai mainitud autori kogemusi lasteaiatöoga, kus tekkis otsene vajadus metoodilise vahendi loomise järele, mida saaksid õppetöös kasutada õpetajad, eelkooliealised lapsed, esimese kooliastme õpilased ning teistest eristuvad õppijad. Kandvaks ideeks oli, et metoodiline vahend peab olema huvitav, sellel on palju erinevaid kasutamise võimalusi, see on kaasaskantav, selle abil saab lõimida erinevaid õppeaineid, viia läbi draamaõpet. Vähem tähtis polnud ka vahendi täiustamise ja muutmise põhimõte. Kohver oleks õpilastele abiks oma olemasolevate teadmiste rakendamisel ja uute teadmiste ning oskuste omandamisel.

Kohverteater koosneb väga erinevatest materjalidest (Tabel nr.1) ja töövõtetest on autor kasutanud erinevaid teadmisi ja kogemusi, mis on omandatud lapsepõlves ning tehnoloogiaõpetuse- ja käsitööainetes. *Kohverteater* on valminud suurel määral erinevate tehnoloogiliste oskuste lõimimisega, milleks olid teadmised tehnoloogiaõpetusest ja käsitööst. Kasulikuks osutusid sellised oskused nagu tehnoloogiaõpetuses kavandamine, erinevate materjalide töötlemine, ühendamine, katsetamine, viimistlemine ning käsitöös disainimine, materjalitöötlus ja õmblusmasina käsitlemise oskus. Tehnoloogia- ja käsitööõpetus on ained, mis kannavad endas ülesannet rakendada teistes õppeainetes omandatud teoreetilisi teadmisi igapäevaeluga, siis kasutas ka töö autor neid teadmisi ja oskusi, et *Kohverteatrit* meisterdada (Soobik 2010 lk. 550).

Soobik on välja toonud, et konkreetse toote loomisel peab lähtuma terviklikust lähenemisest ning kasutama selle valmimisel mõtlemist, leidlikke lahendusi, õigeid töövõtteid, sealjuures väärtustama säästvat mõttelaadi ehk kasutama taaskasutatavaid materjale ning visuaalselt viisakat lõpptulemust. Nendele kriteeriumitele tuginedes on *Kohverteater* suuresti valminud. Eriti taaskasutatavate materjalide osas, mis olid autoril varasemate ehituste käigus alles jäänud ja leidsid nüüd kasutust.

Teadaolevalt saavad õpilased koolis disainiülesannete lahendamisel ettekujutuse mingi toote valmimise tervikprotsessist alates selle algideest kuni lõpplahenduseni. Selle teekonna

läbimine hõlmab erinevate teadmiste ja oskuste olemasolu ning rakendamist. *Kohverteatrit* looma hakates soovis töö autor, et lõpptulemus vastab järgmistele nõuetele:

1. Oluline on optimaalne suurus. Metoodilise vahendi kasutajateks on lisaks õpetajale ka kuni esimese kooliastme õpilased. Oluline on leida kuldne kesktee mõlema kasutaja jaoks. Õpilaste kasvuga arvestamisel oli *Kohverteatri* lõpliku suuruse väljaarvestamisel suureks abiks autori 9 aastane poeg. Temaga koos arutledes ja jooniseid visandades jõuti samm-sammult lähemale lõpptulemusele. Eelnevalt sai tehtud kartongist makett, tajumaks tõelisi mõõte, et luua valmisolev toode.

2. Metoodiline vahend peab olema tugev ja vastupidav. Olles oma töös varem kokku puutunud paljude erinevate metoodiliste vahenditega on väga oluline selle kvaliteet ja vastupidavus. Tõeliselt ebamugav moment õpetajale on kasutatava materjali lagunemine kasutamise ajal. Samuti tuleb õpilaste poolt tahes-tahtmata ette õpiasjade mittesihipärast kasutamist, mis vastupidavuse tõeliselt proovile paneb. Autor üritas oma töös leida ja kasutada materjale mis peaksid vastu ka aktiivsemale kasutusele.

3. Lihtne ja mitmekülgne kasutamisevõimalus. Oluline on, et metoodiline vahend oleks lihtsasti kasutatav, muidu tekib oht, et see ei leia rakendust. Peale selle on *Kohverteatrit* võimalik kasutada väga erinevatel viisidel. Näiteks saab *Kohverteatri* sirmi rakendada näitemängude tegemiseks käpik-, näpu- ja marjonettnukkudega. Ka on võimalus õpilastel ise valmistada erinevaid detaile, kasutades selleks magnetpaberit. Õpilased saavad luua oma jutu ning seda vastavate detailidega illustreerida, mida saab sirmile asetada. Samuti on õpilastel võimalus käsitöö tunnis õmmelda vildist enda väljamõeldud detaile ning neile magnet külge liimida, sirmile kinnitamise eesmärgil.

Kohverteatri konstruktsioonimaterjaliks valis autor liimpuitmaterjali (30*30mm) ja vineeri (9mm) nende tugevuse ja küllaltki lihtsa töödeldavuse pärast.

Erinevad tööetapid metoodilise vahendi valmimisel:

- Detailid saeti mõõtu ja viimistleti teravad nurgad lihvpaberiga.
- Enne kruvide paigaldust puuriti peene puuriga kohad ette vältimaks karkassi lõhenemist.
- Samuti süvendati vineeri pealispinnale sobivas jämeduses puuriga kohad kruvipeadele, et need oleks samas kõrguses ja ei segaks hilisemat viimistlust.
- Detailid kinnitati liimpuidust karkassile kruvide ja liimiga.

- Kasti viimistluseks kasutati pruuni plekki mis kinnitati vineerile liimiga.
- *Kohverteatri* sirmi fikseerib U-profiil, see valmistati kahest alumiinium nurgaliistust, mis omavahel kokku liimiti. U-profiile on kolm, kaks pikka (sirmi fikseerimiseks) ja üks lühike (fikseerib sirmi keskosa).
- *Kohverteatri* kaas on valmistatud liimpuitkarkassile kinnitatud vineerist.
- Viimistluseks kasutati pruuni nahka, mis liimiti vineerile.
- Kaane kaitseks liimiti nurkadesse alumiiniumliistud.
- Kaane ja kasti osa ühendati latthingega.
- Kastis oleva sirmi karkass valmistati liimpuitliistudest, tsinkplekist (sel eesmärgil, et detailid millel on magnet, kinnitused sirmile) ja viimistleti mööbliriidega, mille kinnitamiseks kasutati klambreid ning katteliistu.
- Sirmi liikuvad osad on omavahel ühendatud latthingedega.
- Sirm on ühendatud kastiga, selleks kasutati alumiiniumist liugsiini.
- *Kohverteatri*le paigaldati mööblirattad kasti põhja, mis kergendavad meetoodilise vahendi transportimist (kohver kaalub 29,6 kg) ning kinnitati käepidemed kohvri otstesse.
- Erinevad detailid (taimed, loomad, linnud) sirmile, õmmeldi viltmaterjalist õmblusmasinaga ja käsitsi. Detailid said ruumilise kuju tänu täitematerjalile - vatiinile, mis annab detailile talle iseloomuliku kuju ja välimuse. Detailid on autori looming ja teostus.
- Detailidele liimiti külge magnet, mille abil saab detaile asetada sirmile seal püsimise eesmärgil.
- *Kohverteatriga* käib kaasas nimekiri (Tabel nr.2), milliseid ja kui palju tegelasi see endas sisaldab.
- Kohverteatriga on võimalik tutvuda järgneva videolingi vahendusel <https://youtu.be/kQKqomWdjLs>
- Autor on koostanud joonised (Joonis nr. 1-10) *Kohverteatrist* erinevate vaadetega.
- Autor toob välja fotogalerii (Foto nr. 1- 14) valmiskujul *Kohverteatri* erinevate vaadetega.

Kohverteatri valmimisprotsess oli pikaldane ning selles oli omajagu tagasilööke. See tähendab, et mõtted ja teostus ei sobitunud alati kokku ning seetõttu tuli leida uusi lahendusi. Näiteks liim, mis oli sobilik liimima nahka erinevatele pindadele ei toiminud ning tuli kohvri aluspinna ehk vineeri küljest lahti. Seega tuli leida teine lahendus. Kuna

liim oli vineeri pinna rikkunud, tuli autoril idee liimida õhuke värvitud plekk vineerile. Sellest tulenevalt saab plekkpinda kasutada ka detailide kinnitamiseks. Ning sellega seoses tekkis *Kohverteatrile* koheselt 3D-efekt. Nüüd ei asetse detailid ainult sirmil vaid ka kohvri enda küljes. Võib öelda, et see mis läks halvasti, lõppes uue ja põnevama lahendusega.

Kohverteatri sirmi valmimine pani proovile autori täpsuse ja kannatlikkuse. See tähendab, et sirm peab olema mõõtudelt ülitäpne ning kõik detailid peavad klappima. Sirmi iga raam on puiduliimiga kokku liimitud ning raami keskosa nurgad tugevdati nurgikutega. Iga raami valmimine nõudis aega ja kannatust, kuna liimi kuivamine võttis oma aja. Igale raamile liimiti ka tsinkplekitahvel sel eesmärgil, et detailid (loomad, linnud, puud jne) millel on magnet küljes, saaks sirmi külge kinnitada. Järgnevalt kinnitati klambripüstoliga igale raamile mööblikangas, mis andis sirmile visuaalselt kena välimuse. Lõpuks iga raam ühendati omavahel latthingedega, et sirmi oleks võimalik kokku voltida ja sättida kohvrise transportasendisse.

Kohverteatri valmimisel nõudis palju aega ja kannatust detailide õmblemine. Igal detailil on oma valmislugu see tähendab seda, et neid valmistati koos oma kolme lapsega (üheksa-aastase poisi, kolme-aastase poisi ja ühe-aastase tüdrukuga). See oli hea kogemus, kuna nemad olid kõige suuremad eksperdid, kes koheselt detaile *Kohverteatril* katsetasid ning tõid välja nõrgad kohad, mida sai jooksvalt parandatud. Olen tänulik oma lastele kannatlikkuse ja väga suure abi eest *Kohverteatri* pikal valmimise protsessil.

3. Uurimuse metoodika

Olles töötanud õpetajana, olen kogenud, et metoodilised õppevahendid on need mis rikastavad ja teevad tunni mitmekesisemaks ning annavad võimaluse õppeprotsessi paremini hallata. Kahjuks, aga ei ole metoodilisi õppevahendeid alati piisavalt. Õpetajad loovad endale ise õppevahendeid, aga need jäävadki sageli vaid isiklikuks tarbeks. Seega otsustasin meisterdada metoodilise õppevahendi, mis sobiks kasutamiseks õpetajatele, kes töötavad eelkooliealiste lastega ja esimese kooliastme õpilastega.

Selles peatükis käsitletakse loodud õppevahendi kasuteguri selgitamiseks tehtud uurimismeetodi valikut, kirjeldatakse valimit ja andmete analüüsimeetodit.

3.1. Uurimismeetodi valik ja põhjendus

Läbi aegade on õppeprotsessis kasutatud abivahendeid õpetamiseks ja õppimiseks. Kuna õppimine on sisemine protsess, siis selle tõhusaks käivitamiseks ja mõjutamiseks kasutavad õpetajad erinevaid õppevahendeid (Mikser 2013 lk. 265).

Metoodiline õppevahend, mille meisterdasin, vajab ekspertide poolset hinnangut, seega valisin oma uurimuse läbiviimiseks kvalitatiivse uurimismeetodi, kus kasutasin uurimuses osalenutega ehk ekspertidega poolstruktureeritud intervjuud. Kuna intervjuu võimaldab kiirelt ja efektiivselt küsitleda kõiki uurimuses osalenud õpetajaid.

Intervjuu suur eelis teiste andmekogumismeetodite ees on paindlikkus. See annab võimaluse intervjuueeritavat uurimisolukorras näha ehk küsitleja saab kogeda vastaja näoilmet, žeste, reaktsioone ja saada vahetut infot. Mis on käesoleva magistritöö autorile väga tähtis, kuna metoodiline õppevahend on füüsiliselt käega katsutav, siis saab vastaja seda vahetult uurida, katsuda, katsetada ja anda tagasisidet. Ehk vahetu emotsioon annab rohkem infot, kui kirjalik tagasiside. Pealegi saab uuritaval teemal palju erinevaid vastuseid ning vajadusel on võimalik esitada täpsustavaid küsimusi (Laherand 2008 lk. 178).

Käesoleva töö autorina kasutasin oma intervjuus eksperte ehk eksperdiintervjuud, kuna pedagoogid on vastavas valdkonnas kogenud, siis oskavad nemad jagada olulist ja usaldusväärset infot (Laherand 2008 lk. 199).

3.2. Valimi kirjeldus

Valim koosneb kolmest esimese kooliastme õpetajast, kes osalesid uuringus ekspertidena. Nende ülesanne oli tutvuda metoodilise õppevahendiga *Kohverteater* ning anda omapoolne tagasiside intervjuuna.

Intervjueeritavad on kogenud, pika tööstaažiga õpetajad, nende kogemused jäävad 10-30 eluaasta vahele. Intervjuus osalejate leidmist segas viiruse *covid-19* seotud eriolukorra väljakuulutamine Eestis. Üks intervjuus osalenud õpetajatest töötab väikeses koolis, kus viisin läbi käsitöö- ja kodunduse ning tehnoloogiaõpetuse praktikat. Ta oli huvitatud *Kohverteatriga* tutvumisest ja tagasiside andmisest. Teised kaks õpetajat leidsin kodukoha koolist, keda soovitas kohalik õppealajuhataja. Tegin neile ettepaneku osaleda ekspertidena *Kohverteatri* hindamisel ning nad nõustusid. Intervjuudes osalemine ja *Kohverteatrite* tagasiside andmine oli õpetajate jaoks vabatahtlik.

Konfidentsiaalsuse põhimõtet arvestades ei ole siinkohal mainitud õpetajate ega koolide nimesid. Intervjueeritavad kodeeriti vastava tähega, et tagada nende anonüümsus. Intervjueeritav (A) on õpetajana töötanud 10 aastat, intervjueeritaval (B) on õpetamise kogemust 14 aastat ja intervjueeritav (C) on õpilasi õpetanud 33 aastat. Võttes arvesse valimi kirjeldust, võib järeldada, et pika õpetajatööstaažiga töötavad isikud on usaldusväärsed.

3.3. Andmekogumismeetod

Käesoleva töö autorina viisin osalenud ekspertidega läbi poolstruktureeritud intervjuud 2020. aasta märtsis, mida oli kokku kolm. Intervjuude läbiviimiseks valmistasin ette intervjuu küsimused (Lisa nr.1), et eksperdid saaksid end ennem ette valmistada ja teemale häälestuda. Peale selle said õpetajad tutvuda autori poolt loodud näidis tunnikonspektiga (Lisa nr. 2), et tekiks arusaam mil moel saab *Kohverteatrit* erinevate õppeainete lõimisel kasutada. Ka said eksperdid algselt tutvuda *Kohverteatriga* pildimaterjalide põhjal ning ennem intervjuud oli neil võimalus õppevahendit lähemalt uurida ja katsetada.

Intervjuu läbiviimiseks valmistasin ette kuus küsimust, kus palusin intervjueeritavatel rääkida isiklikust kogemustest erinevate õppemeetodite ja lõimingu kasutamisel oma igapäevatoos ning anda tagasisidet autori valmistatud metoodilisele vahendile. Intervjuud läbi viies kasutas autor aktiivset kuulamist ning ümbersõnastamist. Intervjuude keskmine kestvus oli üks tund. Kõik intervjuud salvestati, olles selleks eelnevalt intervjueeritavatel saanud nõusoleku.

3.4. Andmete analüüsimetod

Käesoleva töö andmeid analüüsid kasutasin temaatilist analüüsi. Ekspertide poolt antud intervjuud salvestati diktofonile, salvestused transkribeeriti, kodeeriti ja analüüsi. Intervjuu kodeerimiseks tuli intervjuusid kuulata ja lugeda korduvalt, et mõista ja aru saada ekspertide arvamusi *Kohverteatri* vajalikkusest ning mil viisil kasutaksid õpetajad seda meetodilist õppevahendit oma töös.

Uue õppevahendi kasutamise eel on vajalik lasta hinnata selle toimimiskindlust ja töötamise võimalusi, erapooletutel oma ala esindajatel, kelleks *Kohverteatri* puhul kujunesid erineva, kuid siiski pika pedagoogilise praktikaga õpetajad.

4. Tulemused

Järgnevas peatükis esitan kokkuvõtte ekspertide hinnangutest *Kohverteatrile*. Kuna autor valmistab praktilise õppevahendi, millega saavad nii õpetajad kui õpilased oma õppetööd huvitavamaks muuta, siis ennekõike huvitab töö kirjutajat see, mida arvasid õpetajad - kuidas nad *Kohverteatrit* oma töös rakendavad. Ka oli soov teada saada, kas see vahend on sobilik esimesele kooliastmele, toetab õppetööd, on ohutu jne.

Intervjueeritud õpetajate vastused on arvamused (*näiteks: mina arvan, et...*), kuna nad reaalselt ei saanud klassiruumis koos õpilastega seda kasutada valitseva *covid-19* eriolukorra tõttu. Seetõttu tuli autoril esialgset plaani ümber mõelda ja piirduda õpetajate arvamustega, kes said *Kohverteatriga* tutvuda algul pildimaterjalide põhjal ja enne intervjuud ka füüsiliselt seda katsuda ja katsetada. Eelnevalt olid õpetajad saanud tutvumiseks intervjuu küsimused, mida neil oli võimalik läbi mõelda ja ette valmistada.

Kuna tänapäeval kasutatakse õppetöös väga palju erinevaid õppemeetodeid siis soovis töö autor teha taustauuringut, kui palju ja milliseid meetodeid intervjueeritavad rakendavad oma igapäevatoos.

Milliseid õppemeetodeid olete rakendanud õppetöös (Näiteks: loeng, jutustus, seletus, ajurünnak, diskussioon, rühmatöö, probleemõpe, iseseisev- ja individuaalne töö, erinevad mängud: loov-, õppe-, situatsiooni-, lavastus-, rollimäng, draamaõpe, avastusõppe-, õuesõppe-, projektõppemeetodid). Palun põhjendage, miks olete just neid meetodeid kasutanud?

Intervjueeritav (A) tõi välja, et *algklassides kasutatakse alati palju jutustuse laadi teadmiste andmist, sinna alla kuulub ka ajurünnak ja diskussioon mis ergutab lapsi mõtlema. Eriti siis kui viskad mõne väite või paiskad õhku küsimuse, hakkavad lapsed sellele lahendusi otsima.*

Samasugusel seisukohal oli ka intervjueeritav (C), kes tõi välja sarnase mõtte: *panen lapsi tegutsema kasutades diskussioone ja ajurünnakuid, sest tahan, et lapsed mõtleksid ja jõuaksid tuumani ja saaksid asjadest ja seostest aru. Lihtne on võtta õpik ja töövihik, mida peab ka tegema, aga see ei anna nii palju rõõmu õpilastele ja õpetajale.*

Intervjueeritav (A) oli ka seisukohal, et erinevad mängud (liikumis,- rolli,- ja lavastusmängud) rikastavad õpilaste teadmisi ning areneb loovus ja fantaasia. *Algklassides on hea läbi viia*

rollimänge, lavastusmänge, sest siis saavad nad aimu mida nad õpivad ja kujutavad paremini ette. Mis töötab veel hästi on sellise aktiivse liikumisega seotud mängud ja rühmatööd, sest tunnis pidev istumine ei ole edasiviiv. Mõni õpetaja ütleb küll, et see viib klassis distsipliini ära ja tööritmi tagasi saada on keeruline, aga kui lapsed on sellega harjunud siis võetakse seda kui tunniosa. Jah. kõiki meetodeid on kasutatud, mida rohkem mida vähem, aga need töötavad hästi.

Aktiivse liikumise ja uute teadmiste omandamise alla kuulub ka intervjueeritava (C) õuesõppe ja avastusõppe meetodid, mida ta heal meelel oma töös rakendab. *Mulle meeldib väga õuesõpe ja avastusõpe. Jah, see nõuab küll rohkem ettevalmistust, lihtsam oleks loengut pidada, jutustada ja seletada, aga kui oled selle vaeva ära näinud, siis seda toredam on tulemus. Lapsed tegutsevad ja neil silmad säravad, nad teevad seda kõike õhinal kaasa ning see annab tohutult palju indu.*

Intervjueeritav (B) tõi välja, miks ta on erinevaid meetodeid kasutanud: *minu praktika on neliteist aastat ja selle pika aja jooksul olen kasutanud ausalt kõiki neid meetodeid. Ja miks, loomulikult sellepärast, et rikastada õppetööd, lastel ei oleks igav. Kuna lapsi on igat tüüpi, siis tuleb pakkuda neile hingelähedasem meetod (kellele meeldib jutustus, mõnele meeldib probleeme lahendada ja nii edasi), põhiline, et ei oleks õpe ühekülgne.*

On rõõm tõdeda, et kõik kolm intervjueeritavat õpetajat on oma töös rakendanud erinevaid õppemeetodeid. Nagu nad ka välja tõid, see annab palju põnevust õppetöösse ja põhiline, mida ka õpetajad esile tõstsid - nii jääb õpilastele õpitav hästi meelde ja õppeprotsess on huvitav.

Järgnevas küsimuses soovis autor teada, kui palju ja kas üldse õpetajad kasutavad oma töös lõimimist. Kuna töö autor leiab, et *Kohverteatri* abil on võimalik erinevaid õppeaineid omavahel lõimida, siis uuriski, kuidas ja kas on nad seda teinud. Ning kuidas saab vastavat vahendit lõiminguks kaasata.

Kuidas olete õppetöös rakendanud erinevate õppeainete lõimimist. Palun tooge näiteid. Ning kuidas saaks *Kohverteatri* lõimingu eesmärgil õppetöös rakendada?

Intervjueeritav (A) tunnistas, et ta teadlikult ei lõimi, aga kui sellele mõtleb siis tegelikkuses teeb ta seda igapäevaselt, mis ongi kogemustega õpetaja eelis, ta teeb teatud asju iseenesest.

Ma teadlikult alati ei kavanda, aga tunni käigus tuleb iseenesest sisse. Kunstitunnis saab geomeetrilisi kujundeid ehk matemaatikat sisse lõimida. Loodusõpetus ja eesti keel omavahel,

seal ei saa kuidagi teistmoodi. Õnneks õppekava haakub omavahel nii hästi, et tegevõpetajad oskavad lõimida.

Analüüsides kõiki intervjueeritavaid jäid kõlama õppeained nagu loodusõpetus, matemaatika ja eesti keel, mida omavahel lõimiti. Intervjueeritav (B) tõi välja, et:

Lõimingut teen erinevates ainetes, eriti hea on seda teha loodusõpetuses, matemaatikas ja eesti keeles. Vahva on kui teed matemaatikas lastega jutukese metsloomadest ja sinna juurde tehted. Laps saab teadmisi loodusest, samas ka arvutab ja eesti keel tuleb sujuvalt juurde. Ka rikastavad õppetööd sellised lõimingud, kui käid klassiruumist väljas ehk väljasõitudel. Kas siis loodusrajal või kuskil õpitoas, alati saab seda lõimida oma ainetundidega. Näiteid oleks lõputult, sest nende aastatega on palju tunde olnud.

Intervjueeritav (C) tõi näitena kevadise õppepäeva, kus on kõik õppeaasta jooksul õpitud ained koondatud ühte ja õpilastel on võimalik neile erinevatel viisidel vastuseid otsida.

Lõiminguid on igas aines ja neid saab lõputult teha. Kõige eredam näide on see, kui kevadel võtame kõik kolm esimest klassi kokku ja teeme õppepäeva. Lapsed peavad leidma erinevatest kohtadest ja keskkondadest õppeaasta jooksul õpitut. Nad uurivad infot eesti keeles, matemaatikas, loodusõpetuses ja selleks kasutavad nad õpikuid, teatmeteoseid, arvutit käivad kooli õuealal vastuseid otsimas. Nad teevad seda võistkondades ja huvi on suur. Sest kõik küsimused saavad vastused ja see on lastele nii põnev.

Eriti meeldis autorile koostöö teiste õpetajatega, kus intervjueeritav (A) tõi näitena, kuidas ta kunstitundi planeerib, tehes selleks eelnevalt uurimistööd kolleegidega, mida nad teistes ainetes hetkel õpetavad. *Mina annan kunstiõpetust veel teistes klassides ning ma küsin õpetajatelt, mis nad teistes tundides parasjagu õpivad, et ma saaksin kunstitundi sisse lõimida. Näiteks õpiti kalu ja mina õpilastega siis joonistasin kalu. Ja miks see hea on, minu meelest teooria tuua igapäevaellu ja seda lastele näitlikult ette teha on igati kasulik. Näiteks miks peab käima vasakul pool teerada või ületama vöötrada. Reaalsed olukorrad õpetavad.*

Nagu ütleb vanarahvas: „Puust ja punaseks!“ ehk väga oluline on intervjueeritava (A) mõte, et õpilastele visualiseeritakse igapäevaeltu teoreetilisi teadmisi näitlikult. See annab parema ettekujutuse elust ja olust, milles me igapäevaselt elame, ehk see ongi kõik lõiming.

Käesoleva töö autor on valmistanud meetodilise vahendi, millele soovib tagasisidet. Eriti oluline oli autorile emotsioon, mis valdas intervjueeritavaid, kui nad esimesel korral

Kohverteatrit nägid. Siinkohal ei lugenud see, et nad olid sellega tutvust teinud pildimaterjalide põhjal, füüsiliselt näha ja katsuda oli põnevam.

Tutvudes käesoleva metoodilise vahendiga *Kohverteater*, milline on Teie poolne tagasiside antud metoodilisele vahendile? (näiteks: sobivus esimesele kooliastmele; vahend täidab ja toetab õppetööd; kinnistab ja süvendab eelnevaid teadmisi; rikastab ja toetab õppetööd; arendab õpilase loovust ja fantaasiat; metoodiline vahend on ohutu ja esteetiline; antud metoodiline vahendit saab/ei saa kasutada erinevate ainete lõimimise eesmärgil; toetab õppetööd esimeses kooliastmes õpilastel ja õpetajatel).

Intervjueeritav (A) on oma olekult väga rõõmsameelne inimene, tal on lahke naeratus näol. Andes tagasisidet metoodilisele vahendile oli ta heas mõttes väga emotsionaalne. Ta pakatas huvitavatest ideedest ja jagas neid: *Vaadates seda kohvrit visuaalselt, siis tekib mul ettekujutus, kuidas sellega õpetada. Ma ei annaks lastele kõiki neid tegelasi kätte, vaid paneksin sirmile ühe elemendi ja siis hakkaks tasapisi sinna juurde kasvatama. Näiteks loodusõpetuses paneksin männipuu ja hakkaksin uurima, missuguses metsakoosluses männipuu kasvab, missugused taimed tema läheduses kasvavad, kes elavad männimetsas. Et tooks järjest elemente juurde. Siis saaks õpikust ja töölehtedelt veel süüvitsi juurde õppida. Nii saavad lapsed ise uurida, teha kokkuvõtteid, neid esitada kas siis jutuna või lavastusena. Ehk järk-järgult teha õppimist lastele põnevamaks, mitte ei annaks neid elemente korraga kätte.*

Intervjueeritav (B) pakkus häid ja huvitavaid ideid välja, mida tema *Kohverteatriga* teeks. *Loodusõpetuse teema, veeringe, kuidas vesi meil ringiratast kogu aeg käib? Siin on kõik juba olemas - pilved, vihmapiisad, siis veekogu, natuke juttu juurde ja veeringe on kenasti lastele selgeks tehtud.*

Siis näiteks tuleb Eesti Vabariigi aastapäev, kodu- meie kõige tähtsam koht. Siin on armas kodu tehtud, kui laps saab oma kodust jutustada, paneb ise vaikselt detaile juurde ja räägib oma koerast, kassist jne.

Töö autorile on väga südamelähedased teistest eristuvad õpilased, kes vajavad õppetöös teistsugust lähenemist. Suureks rõõmuks leidsid intervjueeritavad (B) ja (C), et *Kohverteater* on neile sobilik abivahend õppetöös. Intervjueeritav (B): *kindlasti erivajadustega lapsed, kellega on võimalik individuaalselt tööd teha, köidab see kohver tema tähelepanu ja ta saab ise kogeda läbi keha ehk ise midagi puutuda ja tunda, on neile väga oluline.*

Intervjueeritava (C) mõtted: *need lapsed, kes ei räägi või on omad probleemid, siis neile sobib see materjal väga hästi. Kui ta ka ei jutusta lugu, siis ta saab neid detaile katsuda ja sirmile paigutada ehk ta saab ka olla protsessis. Teda ei ole jäetud kõrvale ning ta saab koos teistega toimetada, näiteks ongi tema roll neid detaile paigutada.*

Intervjueeritavad (B) ja (C), seostusid *Kohverteatri* detailid sellega, kuidas saaksid õpilased neid katsuda, tunnetada neid kinniste silmadega. Intervjueeritav (B): *Mul tuli mõttesse, kui lapsel panna silmad kinni ja anda talle kätte põder, et ta arvaks ära mis loomaga on tegu või mõne puuga, siin on nii palju võimalusi.*

Intervjueeritav (C) pakkus välja sarnase mõtte, aga ta rõhutas ka seda, et tänapäevane digimaailm on põnev kuid ta ei paku lapsele seda, mida saab käega katsuda. *See on nüüd see, mis on lapsele oluline- ta saab reaalselt käega katsuda. Digimaailm on küll vahva, aga see ei asenda seda mida ta saab reaalselt näha ja füüsiliselt puudutada. See materjal on mõnus, ma kujutan ette kuidas lapsel tekib kontakt materjaliga. Tunnetab erinevaid pindu, pehmem, karedam, siledam, erinevad kujud, ta saab sõrmedega kobada, see info jõuab ajusse, emotsioon. Ka silmad kinni neid kobada ja ära arvata millega tegu. Hea, et kõik need detailid on silma ees, lapsel hakkab tekkima ettekujutus kuidas need võiks sirmil asetseda, sinna juurde tekib oma lugu. See hakkab elama ja lapsel fantaasia aina areneb edasi. Mulle tundub, et sinna ei ole õpetajat vajagi, lapsed oskavad ise sellega toime tulla.*

Toetudes intervjueeritavate ütlustele, peaks käesolev metoodiline vahend *Kohverteater* kasutamist leidma ning seda väga erineval moel ja laia kasutajaskonnaga, mis oligi autori mõte, kui planeeriti *Kohverteatrit*.

Ei ole olemas ideaalseid inimesi ei ole olemas ideaalseid esemeid, mida igapäevaselt kasutatakse. Nii ka käesoleva töö autor leiab, et kindlasti on *Kohverteatril* olemas teatavid puudusi, mida ta ei ole märganud ning soovib saada tagasisidet intervjueeritavatelt. Et kõrvaldada murekohad, kuna siis on õpilastel ja õpetajatel vahendit meeldivam kasutada.

Milliseid kitsaskohti te metoodilise vahendi juures leidsite? Palun tooge näiteid, mis konkreetselt vajab parendamist?

Intervjueeritavad (A) ja (B) tundsid huvi, kas *Kohverteatri* detaile saab pesta? Siinkohal sai autor intervjueeritavatele koheselt vastata, et need detailid on pestavad. Detaile ehk vilti on võimalik pesta voolava vee ja seebi abil. Neid ei tohiks liialt kortsutada, muidu kaotab detail

oma kuju, aga kui kergelt vesi välja pigistada ja kuivama panna, siis saab detailid puhtaks pestud.

Intervjueeritav (A) väljendas oma muret detailide koha veel: *Ka tekib mul tunne, et need detailid on nii ahvatlevad, näiteks see rebane on nii nunnu, mõnel lapsel võib tekkida soov see rebane ära omandada. Jah, sellel kohvril on kaasas küll nimekiri, mida kui palju on, aga ikkagi. Kahju kui mõni detail kaduma läheb.* Siinkohal saab loota ainult nimekirja olemasolule ja selle kasutamisele. Kui peakski mõni detail ära kaduma, siis on see küll kurb, aga saab asendada uuega.

Intervjueeritav (B) leidis, et *Kohverteater* jääb õpilastele väikseks: *Miinusena näen, et siia palju lapsi ei mahu, maksimum neli – viis. Aga siin saab lapsed panna gruppidesse ja koostada graafiku kes saab kohvriga mängida.* Siinkohal selgitas autor intervjueeritavale (B), et kui kohver oleks olnud parameetritelt suurem, siis oleks seda väga raske transportida. Ehk tema kaal oleks läinud suuremaks ja kohver muutub kohmakamaks ja raskesti käsitletavaks. Õpetajal ja ka õpilastel oleks *Kohverteatrit* keeruline kasutada ning sel põhjusel kaoks huvi selle vastu. Intervjueeritav (B) mõistis ning pakkus eelnevalt välja graafiku variandi. Siinkohal saab autor välja tuua intervjueeritava (C) arvamuse kohvri parameetrite kohta: *Kohvri parameetrid on ka piisavad, ei kujutaks ette, et ta oleks suurem või väiksem. Täpselt paras.*

Intervjueeritav (C), aga tundis huvi, kui tõsta *Kohverteater* lauale, siis kuidas on tagatud selle ohutus: *Kui kohver on näiteks laua peal, kui ohutu see siis on?* Nii nagu sai intervjueeritav (A) koheselt oma küsimusele tagasiside, sai ka intervjueeritav (C). Ühiselt tõsteti *Kohverteater* lauale, et veenduda selle turvalisuses. Intervjueeritav katsus, liigutas erinevate nurkade alt, aga kohver jäi lauale. Ühisel arutlusel leidis intervjueeritav, et *kindlasti peab jälgima, et maksimaalselt viis last tegeleb selle kohvriga. Tuleb koostada nimekiri või graafik. Siis see toimib.*

Kitsaskohtadest sai intervjueeritavatele tagasiside antud koheselt, kuna tegu oli selliste muredega, mida andis lahendada. Autor arvas algul, et murekohti leitakse rohkem. Teatavasti tuleksid need välja juhul kui intervjueeritavad oleksid saanud *Kohverteatrit* kasutada koos õpilastega. Paraku jäi see osa hetkel eriolukorra tõttu täimata.

Järgnevalt soovis autor teada, kas õpetajad kasutaksid sellist meetodilist vahendit, kui see oleks neile kättesaadav.

Palun tooge näiteid, kuidas ja kui palju Teie käesolevat metoodilist vahendit rakendaksite, kui see oleks Teie klassiruumis olemas.

Intervjueeritav (A) pakkus välja omapoolse lahenduse metoodilise vahendi kasutamiseks: *Ma mõtlen, kui siin vallas on selline inimene kellel on selline õppevahend, siis ma saaksin tema poole pöörduda ja seda laenutada. Ja kui ma selle juba laenutan siis on mul eesmärk sellega midagi teha, kas siis erinevaid lõiminguid või draamat.*

See kohver on hästi haarav, et mul tekib küsimus kas seda kasutatakse heaperemehelikult, kui seda kooli laenutatakse. Pigem võiksid sina ise selle kohvriga kaasa minna, nagu külalisõpetaja. See on praegu nii populaarne. Sa teed oma tunni ja see meeldiks lastele väga.

Intervjueeritav (B) leidis, et metoodilist vahendit saab kasutada ka muul ajal kui tunnis: *Mina usun, et lapsed tahavad sellega tegeleda ka vahetunnis, sest ta on nii kõitev. Pealegi arvan, et kui selline kohver on klassis, siis see leiab kasutust ning ei jää seisma kinnises olekus.*

Pakuti välja erinevaid ja väga huvitavaid lahendusi, tehti ka huvitavaid pakkumisi. Näiteks intervjueeritav (C) arvas, et metoodilist vahendit võiks juurde teha ehk: *mina näen, et selline kohver võiks minna masstootmisse, äkki teed oma firma ja hakkas sellist kohvrit tootma. See oleks tänuväärne materjal haridusasutustele.*

Samasuguse pakkumise sain ka intervjueeritavalt (B): *meie annaks tellimuse sisse esmajärjekorras, ma tunnen, et selline kohver võiks meie asutuses olla.*

Ootamatud pakkumised panevad mõtlema, et kui tegemist on vajaliku õppevahendiga, tuleb selle nimel midagi ette võtta. Ei ole välistatud, et kui *Kohverteatrit* rohkem testida ja edasi täiustada, võib sellest saada väga omapärane ja vajalik õppevahend.

Nähes intervjueeritavaid silmast silma ja nendega suheldes sain palju positiivseid emotsioone, kuid sellegipoolest küsis autor lõpetuseks:

Millised mõtted, tunded Teil käesolev metoodiline vahend veel tekitab, mida sooviksite veel lisada?

Intervjueeritav (B) võttis intervjuu kokku sõnadega: *Võib juhtuda, et lastel ahhaa-efekt mingil ajal lõpeb, siis saab panna mõneks ajaks kõrvale või anda teise klassi. Ja siis mõne aja möödudes usun ma, et see oleks jälle nagu uus ning huvitav. See kohver ei kaota oma väärtust. Vahvalt välja mõeldud kõik need lahendused.*

Intervjueeritav (C) väljendas end ühe sõnaga: *Äge!*

Ja väga emotsionaalse kokkuvõtte tegi intervjueeritav (A): *Emotsioonid on sellised, et kohe tahaks ise maha istuda ja hakata mängima. Tahaks kõiki neid asju puudutada ja katsuda, paigutada ning mõelda missugune lugu välja tuleb. Rõõmus nägu tuleb pähe, kui seda vaatan, ühtegi kurba emotsiooni ei saa küll tekkida. Minu arust väga-väga tore asi, edu igal juhul selle väljamõtlemisega, lahendused on väga huvitavad. Kuidas ja kellele sa seda annad kasutada, et see seda heaperemehelikult hoiaks.*

Emotsionaalselt väga liigutav oli näha, kuidas täiskasvanu muutus heas mõttes lapsemeelseks ja tahtis metoodilise vahendiga toimetada. See annab autorile usku, et see sobib igal juhul õpilastele alates lasteaiast kuni esimese kooliastmeni.

Töö autor on väga tänulik intervjueeritavatele, kes keerulisel ajal olid nõus aitama ja intervjuud läbi viima. Heade mõtted, tähelepanekud ja ideed on aidanud õppevahendi väärtusest veel paremini ettekujutust saada. Intervjueeritavad on ka need, kes saavad kindlasti *Kohverteatrit* tulevikus õppetöös rakendada.

Intervjuudest järeldub, et metoodiline vahend on väga praktiline ja selle abil saab teha lõimingu keeleõppes, loodusõpetuse, inimeseõpetuse ja mitmete teiste ainete õpetamisel. Rollimängudes ja lugude jutustamisel saab samuti *Koverteater* laste loovuse ergutamisel abiks olla. Teistest eristuvad õpilased saavad olla kaasatud rühmas õppimisse, kellel võib seal tegevuses olla oma aktiivne roll. Kohvris kaasas olevad detailid on huvitavad, armsad, positiivseid tundmusi esile kutsuvad ja mängima ahvatlevad, mis lihtsustab lastel nendega kiiresti harjuda ja mängulise tegevusega alustada. Õppevahendit hinnati kui turvalist, paraja suurusega, ehituse poolest praktilist ning ümberpaigaldatavat õppevahendit, mis võiks olemas olla igas lasteasutustes.

Kokkuvõte

Antud magistritöö käsitleb metoodilise õppevahendi - *Kohverteatri* rakendamise võimalusi.

Kohverteater on magistritöö autori poolt väljamõeldud ja teostatud. Metoodiliseks vahendiks meisterdatud kohver on täis võimalusi ja õpilase jaoks ka salapära ning on olemasolevatest erinev vahend, mille abil saab ainetundi läbi viia.

Töös kasutatud kvalitatiivne uurimisviis poolstruktureeritud intervjuude abil esimese kooliastme õpetajatega andis *Kohverteatri* loojale kasulikku tagasisidet. Antud magistritöö väärtus seisneb intervjuu käigus saadud vastustest, mille autor sai eksperthinnangutest, samuti vastanuid vallanud emotsioonidest, mida nad *Kohverteatriga* seoses tundsid ja hinnangutes välja tõid.

Töö käigus sai kinnitust metoodilise õppevahendi kasulikkus ja vajalikkus aktiivõppevahendina just esimeses kooliastmes. Metoodiline õppevahend *Kohverteater* on ekspertide arvates igati kasulik, sobilik ja esteetiline õppevahend, mida saavad kasutada nii õpetajad kui ka õpilased. Eksperthinnang nõustus, et käesolevat õppevahendit saab kasutada erinevate meetoditega, õppeainete lõimimisel ja kindlasti ka draamaõppes. Olulise asjana võib märkida, et seda õppevahendit saab alati täiustada ja muuta ning see täidab oma peamist eesmärki: nimelt kohvri abil saavad rakendada õpilased oma olemasolevaid teadmisi, oskusi ja loovust ning saavad uusi juurde, õpilastele on õppimine huvitav.

Ekspertidele pakkus huvi selle õppevahendi tehnoloogilised lahendused - transporditav kohver, milles on kokkupandav sirm, mida saab õppetöö käigus lihtsalt ja kergelt avada ja töösse rakendada. Ekspertidele oli ootamatu lahendus see, et kanga külge on võimalik detaile kinnitada.

Kohverteatriga tutvumisel pakkusid eksperdid välja väga palju erinevaid lahendusi, kuidas nemad seda vahendit õppetöös kasutaksid. Nende poolt pakuti välja idee hakata *Kohverteatrit* kui õppevahendit tootma koolidele ja teistele haridusasutustele või käia koolides selle vahendiga külalisõpetajana jutte vestmas. Selline ettepanek oli töö autorile väga ootamatu ning meeldiv ja kinnitas kirjutaja algset eesmärki, et metoodiline õppevahend *Kohverteater* leiab tulevikus kindlasti pedagoogikas rakendust.

Autor soovis teada saada, kas *Kohverteatril* nähakse ka puudusi, mida annaks parandada. Intervjuueeritavate küsimused erinevate dekoratiivsete elementide pestavuse, *Kohverteatri* ohutuse ning õpilaste sirmi juurde mahutamise kohta said koheselt autoripoolse tagasiside.

Magistritöös täideti püstitatud eesmärgid uudse ümberpaigaldatava ning mitmekülgset õpet pakkuva aktiivõppevahendi loomise ja sellega töötamise võimaluste selgitamise osas. *Kohverteater* pakub loovaid võimalusi töös lastega.

Magistritöö autor näeb käesoleva teema edasiarendamise võimalusi, seda nii *Kohverteatri* täiustamiseks ja uute lahenduste loomiseks, kui ka peamise huvigrupi - õpilastega õppevahendi katsetamises *Kohvertatrile* hinnangu saamiseks.

Autorluse kinnitus

Mina, Marit Kurm 1) annan Tartu Ülikoolile loa (lihtlitsentsi) minu loodud teose „*Kohverteater* - mitmekülgne metoodiline õppevahend I kooliastme õpilastele ja õpetajatele erinevate õppemeetodite, lõimingu ja draamaõppe läbiviimiseks“ inglise keeles „*Kohverteater – a versatile methodological teaching resource for primary education students and teachers to perform different teaching methods, integration and dramatization*“ mille juhendajad on Marvi Remmik PhD ja Mart Soobik PhD reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada digitaalarhiivi DSpace kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.

2) Annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teose üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace kaudu Creative Commons litsentsiga CC BY NC ND 3,0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.

3) Olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.

4) Kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Marit Kurm

18.05.2020

Kasutatud kirjandus

Aaltonen, K. (2003). Pedagogisen ajattelun ja toiminnan suhde. Opetustaan integroivan opettajan tietoperusta lähihoitajakoulutuksessa. Joensuun yliopiston kasvatustieteellisiä julkaisuja 89. Joensuu: Joensuun yliopisto. Vaadatud 12.12.2019
<https://core.ac.uk/download/pdf/15166758.pdf>

Aru, L., Jaani, J. (2010). Lõiming. Lõimingu võimalusi põhikooli õppekavas. Tartu Ülikooli haridusuuringute ja õppekava arenduskeskus.

Ehala, M. (2010). Lõimingust eesti keele õpetuses. - Lõiming. Lõimingu võimalusi põhikooli õppekavas. Tartu Ülikooli haridusuuringute ja õppekava arenduskeskus.

Costley, K., C. (2015). Research Supporting Integrated Curriculum: Evidence for using this Method of Instruction in Public School Classrooms.

Hein, I. (2014). Draamaraamat. Draamaõpetuse käsiraamat õpetajatele ja näiteringi juhendajatele. Maurus.

Hyppönen, O., Linde´n, S. (2009). Opettajan käsikirja – Opintojaksojen rakenteet, opetusmenetelmät ja arviointi. Vaadatud 03.03.2020

<http://users.jyu.fi/~pjmoilan/pofo2010/material/Opettajan%20k%20E4sikirja.pdf>

Nielsen, K. (2010). Õppimine ja õpetamine draamaprotsessis. – Rmt: Õnnestav õpetus. TÜ kirjastus (lk 11-18).

Kuusk, T. (2010). Õppeainete seostamisest õppekava lõimingu kontekstis. - Lõiming. Lõimingu võimalusi põhikooli õppekavas. Tartu Ülikooli haridusuuringute ja õppekava arenduskeskus.

Kikkull, A. (2016). Didaktilised ja organisatoorsed tingimused õpilaste teadmiste praktikasse rakendamise tõhustamiseks tööõpetuse ja reaalinete lõimingu kaudu põhikoolis. Tallinna Ülikool sotsiaalteaduste dissertatsioonid.

Krull, E. (2018). Pedagoogilise psühholoogia käsiraamat. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus (lk. 347-381).

Laherand, M.-L. (2008). Kvalitatiivne uurimisviis. Tallinn: Infotrükk.

Mikser, R. (2013). Haridusleksikon. Eesti Keele Sihtasutus.

Märja, T., Lõhmus, M. & Jõgi, L. (2003). Andragoogika. Tallinn: Ilo Kirjastus.

Oomer, M. Draama- ja teatriõpetuse vajalikkusest koolis. Vaadatud 07.11.2019
<http://www.akadeemia.org/projektit/pathways/6-5.htm>

Principles, G., Skills, K., L. (2007). Primary Programs Framework of Teaching and Learning. Alberta Education. Vaadatud 21.011.2019
<https://education.alberta.ca/media/563580/guidingprinc2007.pdf>

Põhikooli riiklik õppekava (2011). Riigi Teataja. Vaadatud 16.11.2019
<https://www.riigiteataja.ee/akt/129082014020>

Soobik, M. (2010) Lõiming tehnoloogiaõpetuses. (Kogumik). Lõiming. Lõimingu võimalusi põhikooli õppekavas. Tartu Ülikooli haridusuuringute ja õppekava arenduskeskus.

Tiiman, M. (2010). Isevalmistatud õppevahendite ideede kogumik. Õpetaja juhendmaterjal. Tallinn. Vaadatud 17.11.2019 www.hev.edu.ee

Vassiljev, M. (2007). Draamaõpetus ja lavastused lasteaias. Vaadatud 10.12.2019
<https://www.lasteaed.net/2007/07/26/draamaõpetus-ja-lavastused-lasteaias/>
<https://educationnorthwest.org/sites/default/files/DevelopingEmployabilitySkills.pdf>

Lisa nr.1

Intervjuu küsimused

1. Milliseid õppemeetodeid olete rakendanud õppetöös (nagu näiteks: loeng, jutustus, seletus, ajurünnak, diskussioon, rühmatöö, probleemõpe, iseseisev- ja individuaalnetöö, erinevad mängud: loov-, õppe-, situatsiooni-, lavastus-, rollimäng, avastusõppe-, õuesõppe-, projektõppemeetodid). Palun põhjendage, miks olete just neid meetodeid kasutanud?
2. Kuidas olete õppetöös rakendanud erinevate õppeainete lõimimist. Palun tooge näiteid.
3. Tutvudes käesoleva metoodilise vahendiga milline on Teie poolne tagasiside antud metoodilisele vahendile? (näiteks: sobivus esimesele kooliastmele; vahend täidab ja toetab õppetööd; kinnistab ja süvendab eelnevaid teadmisi; rikastab ja toetab õppetööd; arendab õpilase loovust ja fantaasiat; metoodiline vahend on ohutu ja esteetiline; antud metoodiline vahendit saab/ei saa kasutada erinevate ainete lõimimise eesmärgil; toetab õppetööd esimeses kooliastmes õpilastel ja õpetajatel).
4. Milliseid kitsaskohti te metoodilise vahendi juures leidsite? Palun tooge näiteid, mis konkreetselt vajab parendamist?
5. Palun tooge näiteid, kuidas ja kui palju Teie käesolevat metoodilist vahendit rakendaksite, kui see oleks Teie klassiruumis olemas.
6. Millised mõtted, tunded Teil käesolev metoodiline vahend tekitab?

Lisa nr. 2

Näidis tunnikonspekt

3 klass.

Lõiming *Kohverteatri*, eesti keele, matemaatika, loodusõpetuse ja inglise keelega.

Õpetaja jutustab õpilastele juttu „Siili toimetused sügisel“. Õpilased kuulavad, jälgivad Kohverteatri sirmil toimuvat ja jätavad meelde, sest peale juttu täidab õpilane töölehe, millel on küsimused jutust.

Oli saabunud sügis, kaunis ja samas nii nukker. Nagu ütleb vanarahvas siis sügisel on mitu palet, kord on ta kaunis, värviline ja sillerdav ning järsku muutub ta tumedaks, poriseks, märjaks ja röskeks.

Sügisel valmistuvad metsloomad talve tulekuks, nad korjavad endale talvevarusid ja vooderdavad pesasid soojemaks. Sellega tegeles ka siil, kes käis mööda metsa ja korjas seeni, mida talvevarudesse viia. Siilike oli väga tõsine ja ametis oma tööga kui korraga kohtus ta metsas karuga, kes oli pärit naabermetsast Lätimaalt ning ei osanud leida koduteed. Karu märkas siili ja pöördus tema poole: „Hello, my friend! I have a problem. I got lost and can't find my way home. Please help me“. Siil vaatas karu, mõtles, mis ta nüüd ütles ja siis vastas: Hello. Go straight here and then turn right. Then you get home. Karu: „Thanks my friend!“ Siil: „You are welcome!“

Karu läks oma teed, siil aga jätkas oma toimetustega. Pikalt ta seda teha ei saanud kui nägi oravat, kes korjas pähkleid ning viis neid puuotsa oma pessa. Siil vaatas orava toimetamist pealt ja küsis siis: „Orav, kas sul pea ringi ei hakka käima, kui nii tihti üles ja alla ronid? Ja kui palju kordi sa pead ronima, et oma päevatöö tehtud saad?“ Orav tuli siili juurde ja ütles: „Minu ühte salve mahub 50 pähklit, iga kord kui ma sahvrisse jõuan, on mul kaasas kaks pähklit.“ „Kui sa nüüd natuke arvutad siis saad teada mitu korda pean käima, et päevatöö tehtud saab.“ Siil mõtles natuke ja ütles: „ma kodus mõtlen selle peale“ ja sibas mööda metsa edasi. Mõne aja möödudes nägi ta maas kommipaberit ja siis veel ühte ja veel kuni nägi kuidas hunt istub kivi otsas ja sööb kommikotist komme. Aga paberid pillub maha. Siilil ajas selline käitumine okkad turri ja ta sibas ruttu hundi juurde „hunt, mida sina teed?“ Hunt vaatas siili imestunud näoga ja ütles: „Kas sa siis ei näe? Söön kommi!“ Siil: „näen jah, et sa sööd kommi, aga kuhu sa kommipaberid paned?“ Hunt vaatas ringi ja ütles: „Maha viskan, ja mis siis?“ Siilike sai päris pahaseks ja turtsatas: „Kas sulle ei ole õpetatud, et prügi maha ei visata ja loodust

sedaviisi ei reostata? Sa ei oska loodust säästa! See on inetu, ole kena korista oma kommipaberid ära!“ Hunt vaatas, et siiliga ei maksa vaielda ja hakkas ruttu prügi korjama. Siil vaatas, et hunt koristab ning jätkas oma teekonda.

Mõne aja möödudes jõudis siil koju, ta läks oma urgu ja vaatas oma päevasaagi üle. Siil oli korjanud kaks puravikku, ühe kukeseene, ühe pilviku ja kolm kuuseriisikat. Nüüd oli siil päevatööst väsinud ja heitis puhkama.

Küsimused kuuldud tekstist.

1. Mida tähendab ütlus: „Sügisel on mitu palet?“
2. Nimeta sügisele omaseid tunnuseid.
3. Tõlgi karu ja siili jutt inglise keelest eesti keelde. Karu: „Hello, my friend! I have a problem. I got lost and can't find my way home. Please help me“. Siil vaatas karu, mõtles, mis ta nüüd ütles ja siis vastas: Hello. Go straight here and then turn right. Then you get home. Karu: „Thanks my friend!“ Siil: „You are welcome!“
4. Lahenda orava matemaatiline tekstülesanne: Orava sahvri salve mahub 50 pähklit. Iga kord viib ta oma sahvrise 2 pähklit korruga. Mitu korda peab orav käima, et sahvri salv päeva jooksul täitub. Kirjuta tehe.
5. Selgita sõna „loodussäästlik“? Too näiteid.
6. Nimeta, mis seeni siil korjas?
7. Mida siil tegelikult sööb? Nimeta.

Tabel nr.1 Materjalid, mille abil Kohverteater meisterdati

 <p>Foto autor: Marit Kurm 2020.a.</p>	<p>Puiduliim- Kohverteatri karkassi liimimiseks</p>
 <p>Foto autor: Marit Kurm 2020.a.</p>	<p>Puidukruvid- kinnitati latthing karkassi külge</p>
 <p>Foto autor: Marit Kurm 2020.a.</p>	<p>Puidukruvi- kinnitati vineer karkassi külge</p>
 <p>Foto autor: Marit Kurm 2020.a.</p>	<p>Kohverteatri pruum plekk 0,5 mm karkassi lõppviimistlus ja</p>

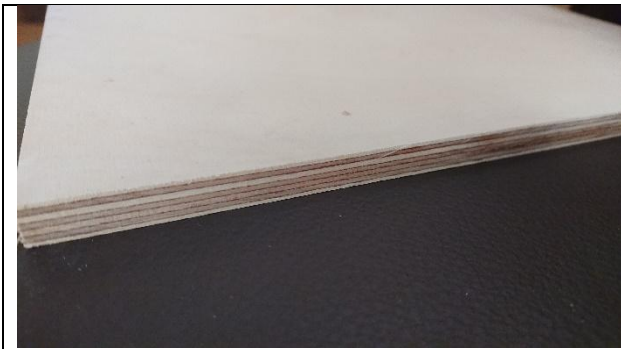

Foto autor: Marit Kurm 2020.a.

7-kihiline vineer paksusega
9mm

Foto autor: Marit Kurm 2020.a.

Alumiinium ümarlatt liugsiini
tarvis

Foto autor: Marit Kurm 2020.a.

Alumiiniumtoru liugsiini tarvis

Foto autor: Marit Kurm 2020.a.

Alumiinium vinkel

Foto autor: Marit Kurm 2020.a.

Alumiiniumist katteliist sirmile
mööblikanga ülemise ääre
kinnitamiseks

Foto autor: Marit Kurm 2020.a.

Käepide Kohverteatri
transportimiseks

Foto autor: Marit Kurm 2020.a.

Tsinkplekk paksusega 0,5 mm
sirmile magnetite
kinnituspõhjaks

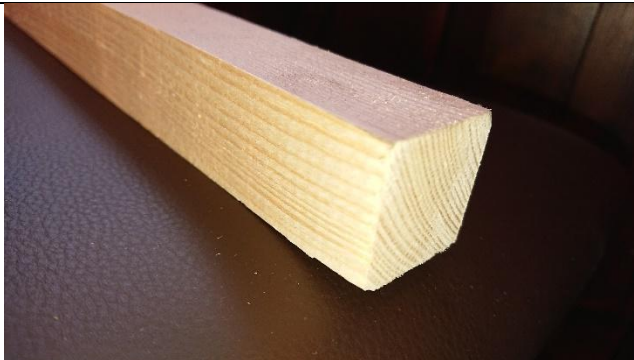

Foto autor: Marit Kurm 2020.a.

Karkassi liimpuitmaterjal
30*30mm

Foto autor: Marit Kurm 2020.a.

Latthing

Foto autor: Marit Kurm 2020.a.

Alumiinium nurkadest 30*30 mm kokku liimitud U-profiil, sirmi osade fikseerimiseks

Foto autor: Marit Kurm 2020.a.

Tammest tugijalg

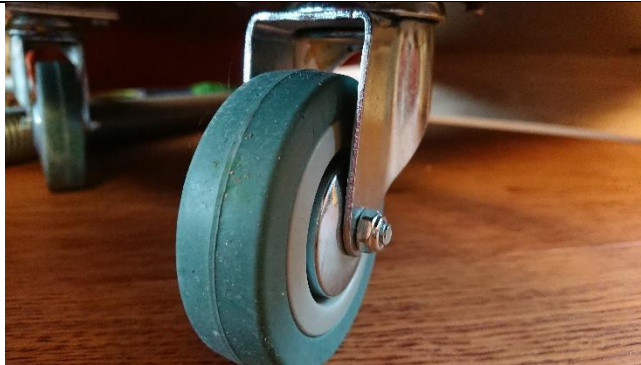

Foto autor: Marit Kurm 2020.a.

Mööblirattad *Kohverteatri* transpordi hõlbustamiseks

Foto autor: Marit Kurm 2020.a.

Sirmi katmiseks kasutatud
mööblikangas

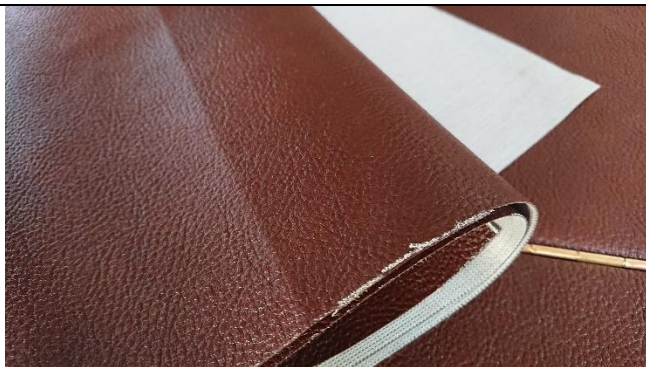

Foto autor: Marit Kurm 2020.a.

Nahk *Kohverteatri* kaane
katmiseks

Foto autor: Marit Kurm 2020.a.

Vilt detailide õblemiseks

Foto autor: Marit Kurm 2020.a.

Liim naha liimimiseks

Foto autor: Marit Kurm 2020.a.

Liim mille abil liimiti magnetid vildi külge

Foto autor: Marit Kurm 2020.a.

Liim mille abil liimiti alumiinium nurgaliistud U-profiiliks

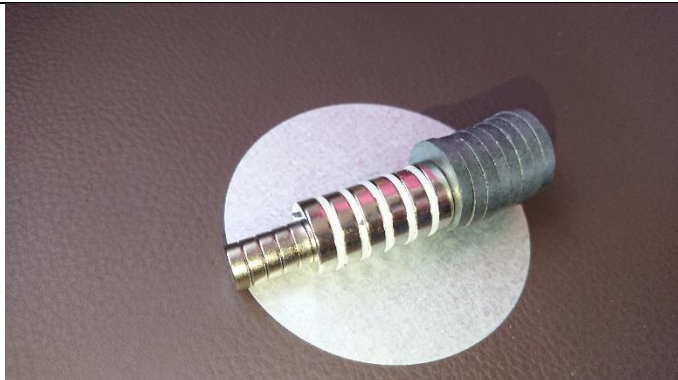

Foto autor: Marit Kurm 2020.a.

Magnetid detailide külge

Tabel nr. 2 Kohverteatri detailide nimekirjad

ILMASTIK/ TAEVAKEHAD/ VEEKOGU/ HOONE	
NIMETUS:	KOGUS
Pilved	9 tk
Vihmapiisad	10 tk
Päike	1 tk
Täiskuu	1 tk
Poolkuu	1 tk
Tähed	5 tk
Tiik	1 tk
Vikerkaar	1 tk
Kivid (väike)	2 tk
Kivid (suur)	1 tk
Maja	1 tk
	
Foto autor: Marit Kurm 2020 Kohverteatri detailid	

LINNUD/ LOOMAD/ PUTUKAD

Kotkas	1 tk
Toonekurg	1 tk
Harakas	1 tk
Vares	1 tk
Luik	2 tk
Pöder	1 tk
Metssiga	1 tk
Jänes	1 tk
Karu	1 tk
Orav	1 tk
Hunt	1 tk
Rebane	1 tk
Kits	1 tk
Siil	1 tk
Liblikas	3 tk
Lepatriinu	3 tk

Foto autor: Marit Kurm 2020 *Kohverteatri* detailid

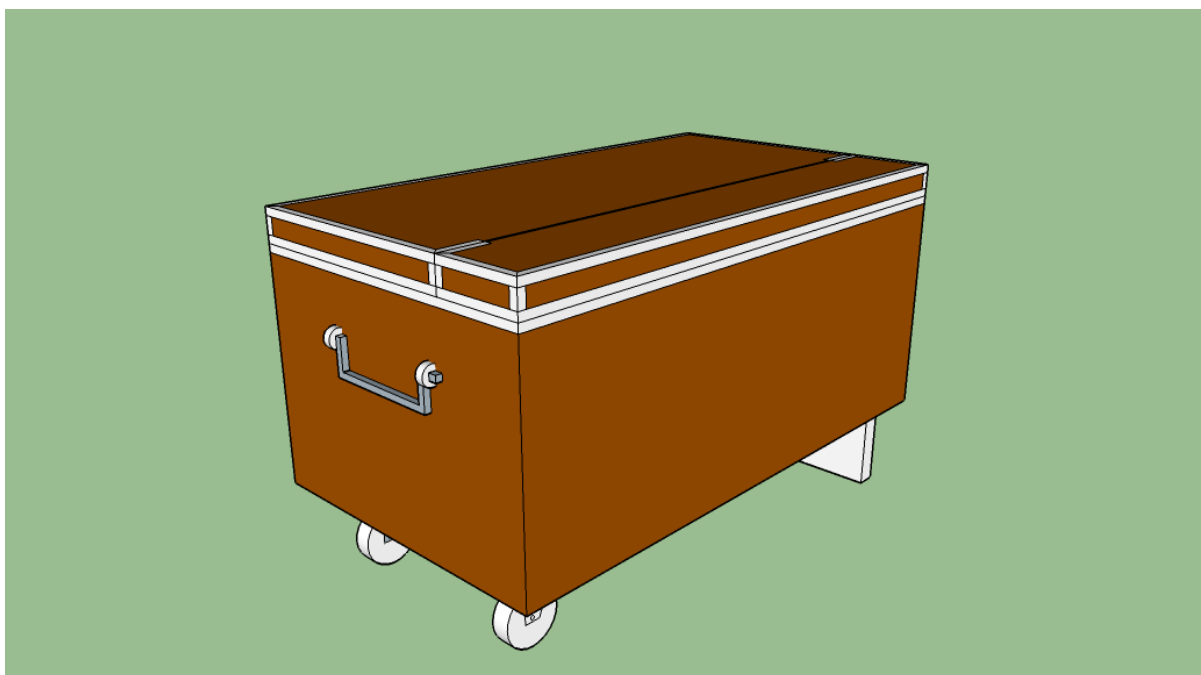
PUUD/ PÕÕSAD/ TAIMESTIK

Mänd	2 tk
Tamm	1 tk
Pärn	1 tk
Haab	1 tk
Kask	4 tk
Suured kuused	2 tk
Väikesed kuused	5 tk
Põõsad	4 tk
Lilled	10 tk
Murumättad	3 tk
Hundinui	2 tk

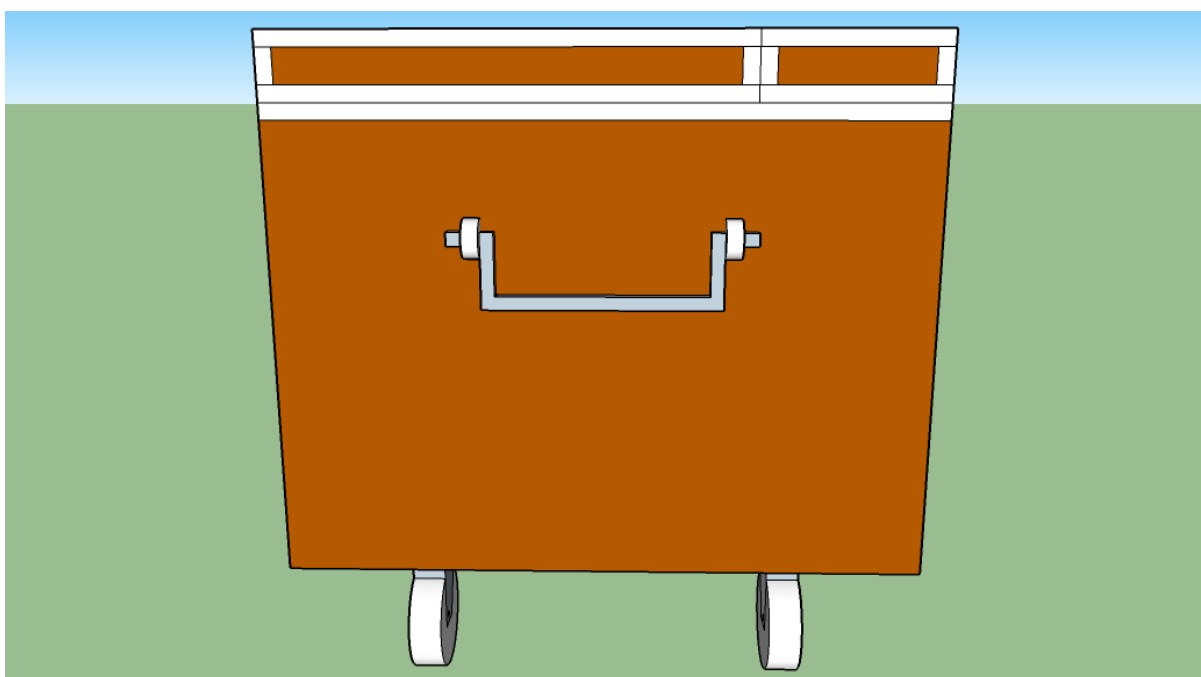

Foto autor: Marit Kurm 2020 *Kohverteatri* detailid

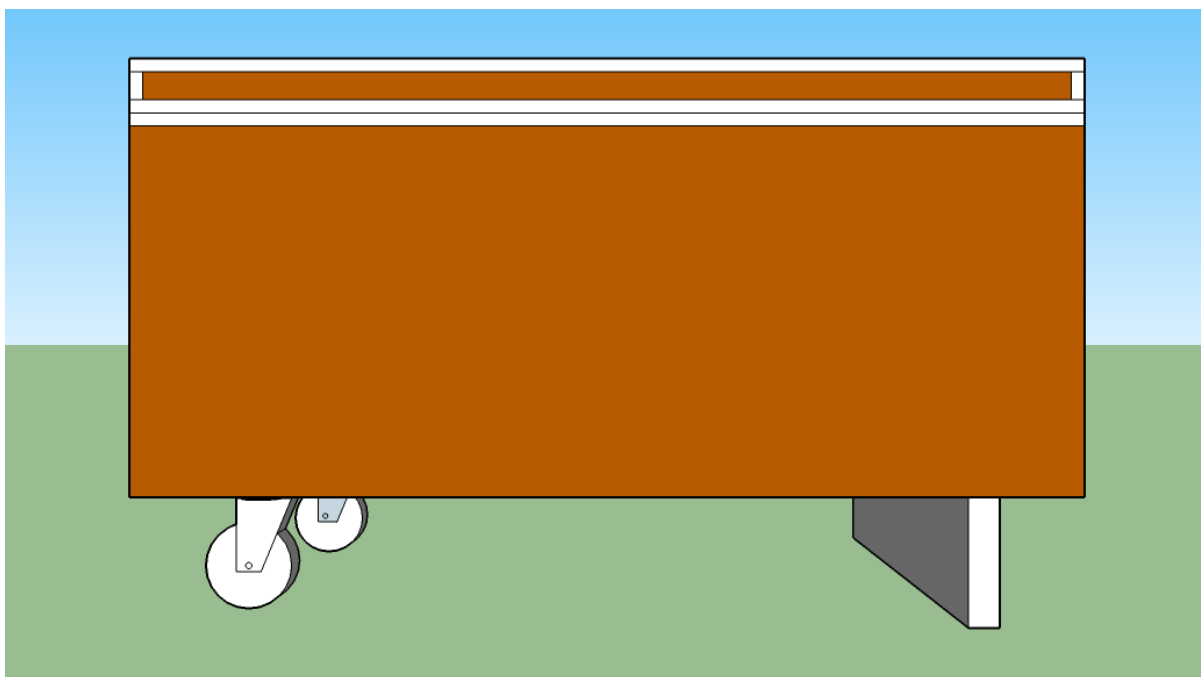
Joonised: Kohverteatri vaated

Joonis nr. 1 Kohverteateri ruumiline üldvaade

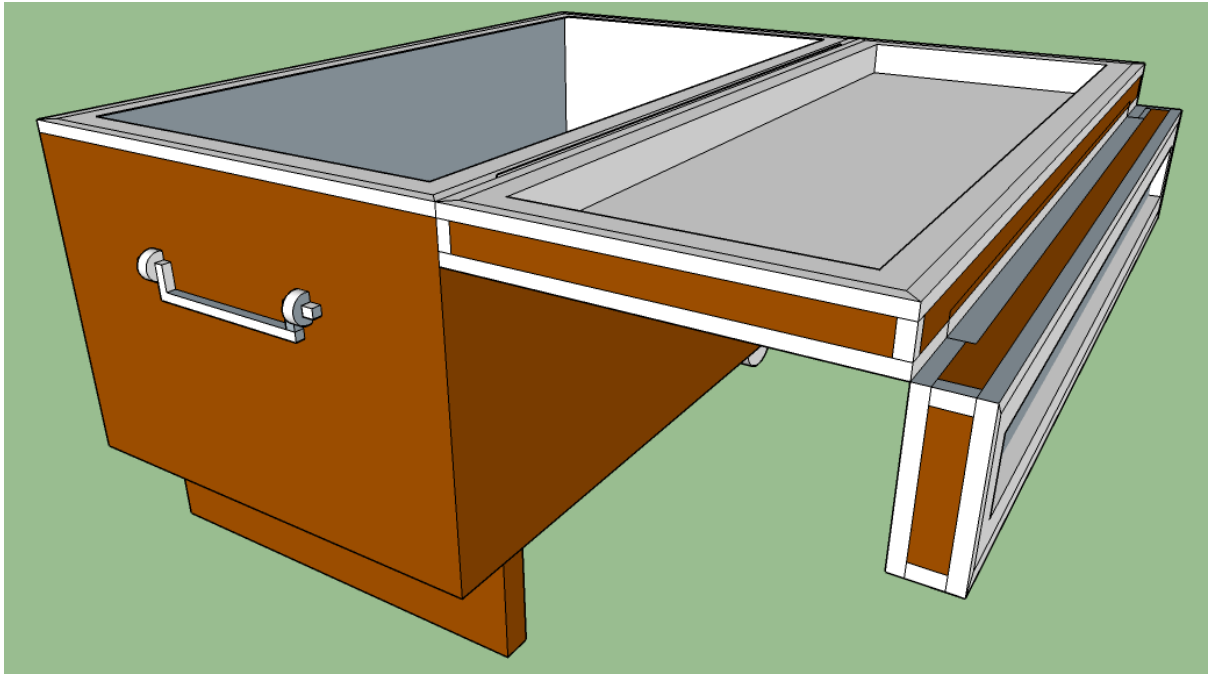
Joonis nr. 2 Kohverteatri otsavaade

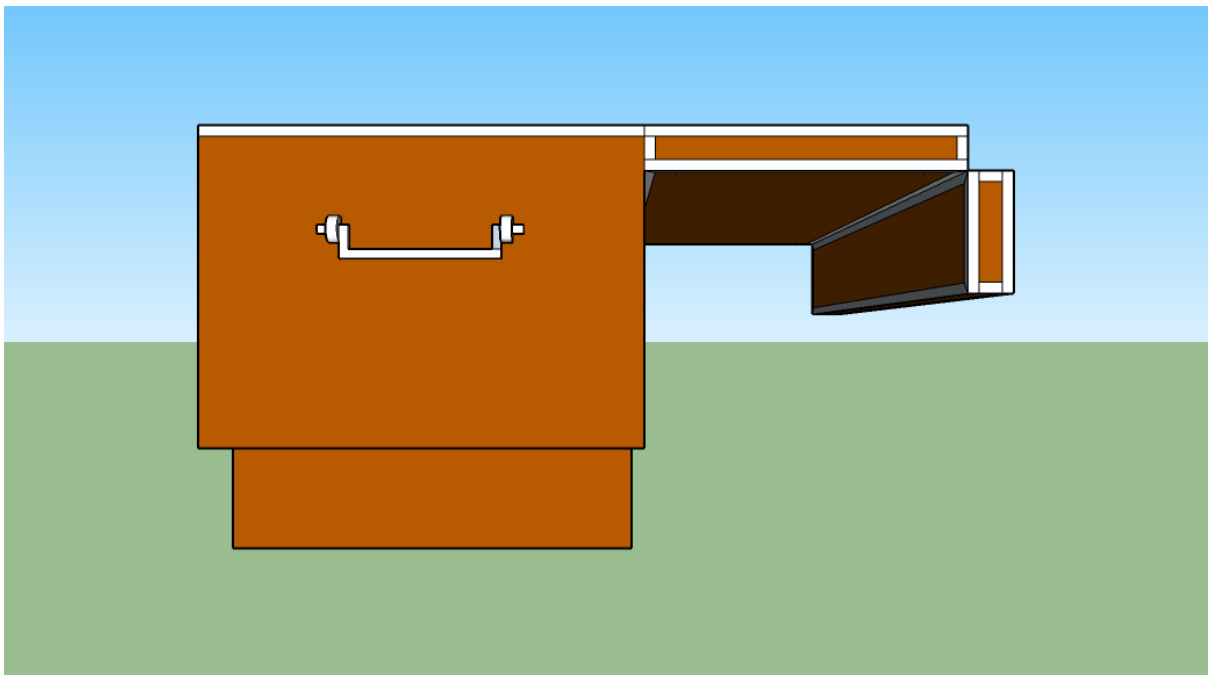
Joonis nr. 3 *Kohverteatri* vaade vasakult

Joonis nr. 4 *Kohverteatri* pealtvaade

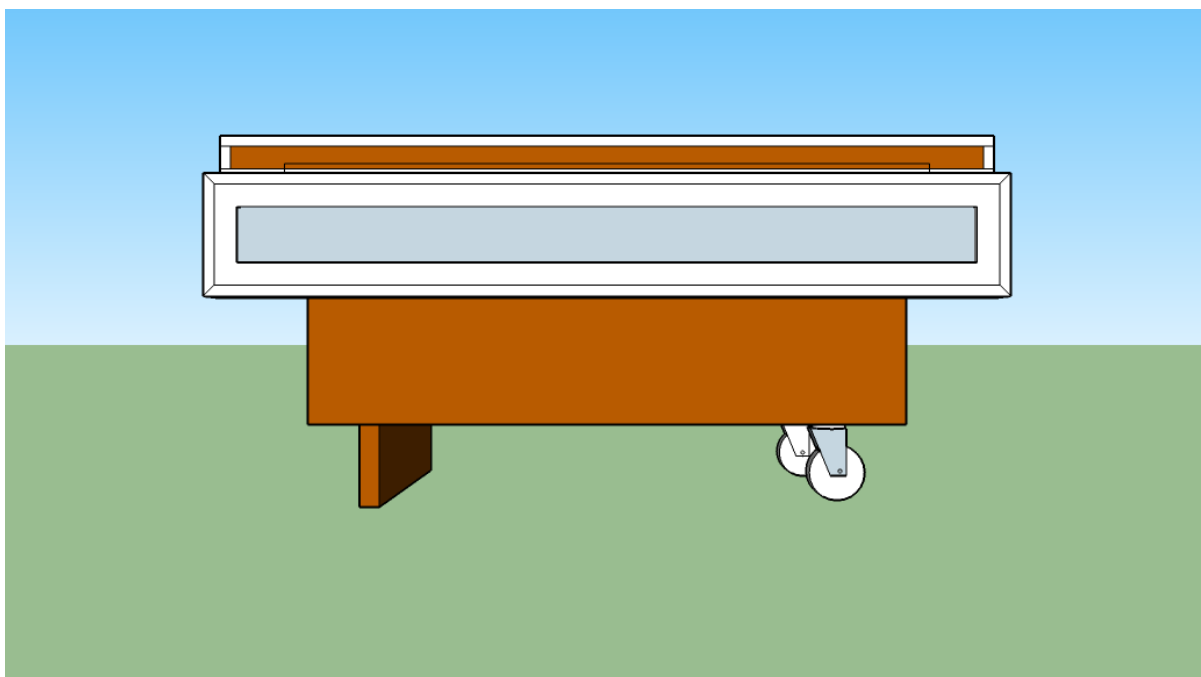

Joonis nr. 5 Kohverteatri ruumiline üldvaade avatud kaanega

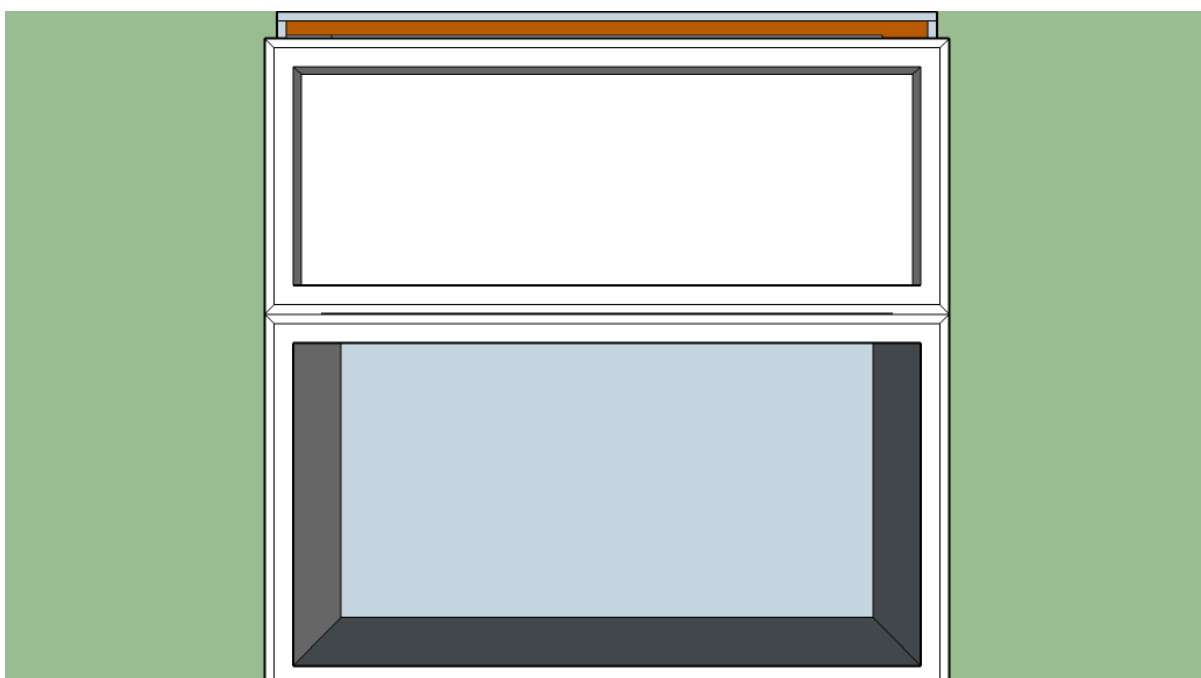

Joonis nr. 6 Kohverteatri otsavaade avatud kaanega

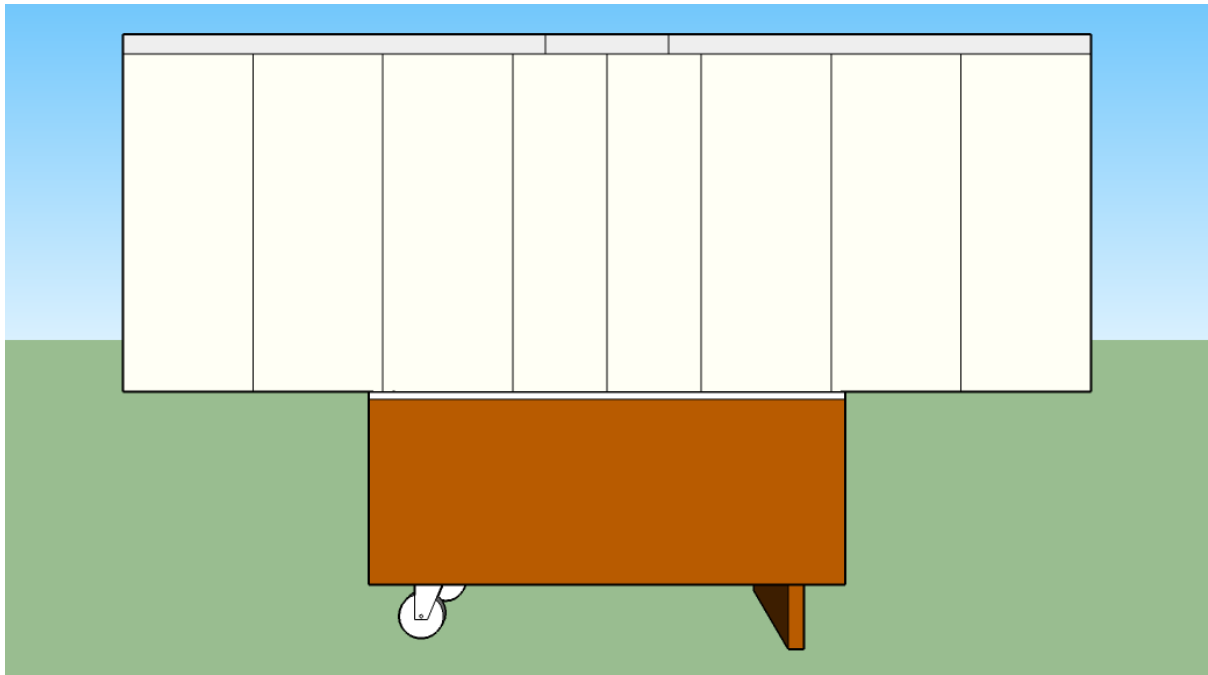

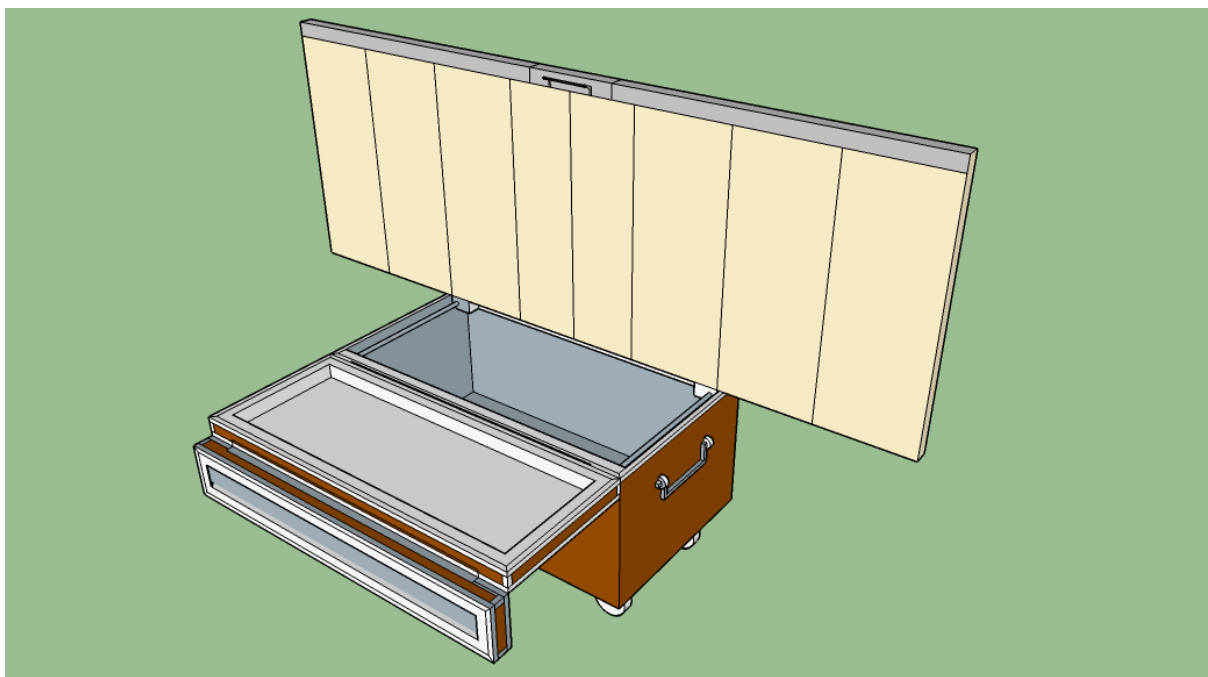
Joonis nr. 7 Kohverteatri vaade paremale avatud kaanega

Joonis nr. 8 Kohverteatri pealtvaade avatud kaanega

Joonis nr. 9 *Kohverteatri* vaade vasakult avatud sirmiga

Joonis nr. 10 *Kohverteatri* vaade paremalt avatud sirimi ja kaanega

Fotod: Kohverteatri vaated

Foto nr. 1 autor: Marit Kurm 2020 *Kohverteatri* vaade vasakult avatud sirmiga

Foto nr. 2 autor: Marit Kurm 2020 *Kohverteatri* pealtvaade, sirm kokku panduna transportimisasendis

Foto nr. 3 autor: Marit Kurm 2020 *Kohverteatri* sirmile kleebitud 0,5 mm tsinkplekk

Foto nr. 4 autor: Marit Kurm 2020 *Kohverteatri* üldvaade valmis olekus

Foto nr. 5 autor: Marit Kurm 2020 *Kohverteatri* kaane osa, mis on mõeldud U-profilide hoidmiseks

Foto nr. 8 autor: Marit Kurm 2020 *Kohverteatri* vaade paremalt avatud sirimi ja kaanega

Foto nr. 9 autor: Marit Kurm 2020 *Kohverteatri* vaade paremalt avatud sirmi ja kinnise kaanega, mis fikseerib sirmi altpoolt

Foto nr. 10 autor: Marit Kurm 2020 *Kohverteatri* vaade vasakult avatud sirmiga

Foto nr. 11 autor: Marit Kurm 2020 *Kohverteatri* sirm kastis transpordiasendis

Foto nr. 12 autor: Marit Kurm 2020 *Kohverteatri* sirmi viimistlus liistudega pealtvaates

Foto nr. 13 autor: Marit Kurm 2020 *Kohverteatris* olevate detailide näidis, kuidas on kinnitatud magnet vildi külge

Foto nr. 14 autor: Marit Kurm 2020 *Kohverteater* avatud sirmiga ja kõikide detailidega